3, 4, 5

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, APRIL 28, 1965.

LATVIJA
AMERIKĀ

34. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 28. APRĪLIS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS,
2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: DI 2-2824, BR 8-8681.

Atkal viens no senātoriem runā par Baltijas valstīm

Daudzajiem amerikāņu senātoriem un tautas vietnieku nama locekļiem, kas līdz šim jau iestājušies par aktīvāku politiku Baltijas valstu brīvības atjaunošanas jautājumā, nule pievienojies republikāņu senātors Kikls (Kuchel) no Kalifornijas, kas ASV senātā garā un izsmeļīgā runā pakavējās pie stāvokļa Baltijas valstīs to neatkarības laikā un pašreiz Pad. savienības okupācijā. Viņš aicināja senātu pieņemt rezolūciju par Baltijas valstu jautājuma pacelšanu Apvienotajās nācijās. Kaut ar jautājuma apspriešanu AN nepanāktu brīvas vēlēšanas okupētajās zemēs, to neatrisinātajam stāvoklim būtu vismaz pievērsta vajadzīgā pasaules uzmanība.

Savā runā senātors Kikls pakavējās pie mūsdienu koloniālisma vispār. Norādījis, ka rietumu valstīm kopš otra pasaules kara beigām bieži pārmests imperiālisms un koloniālisms, kaut tās palīdzējušas daudzām Afrikas un Āzijas tautām tikt pie neatkarības, atsakoties no savām līdzšinējām kolonijām vai pārvaldītajiem apgabaliem, senātors uzsvēra, ka Pad. savienība tieši pēc kara izplētusi savu koloniālismu, ne vien vairāk vai mazāk pakļaujot citas tautas savai ietekmei, bet pat iekļaujot to zemes savā territorijā. Šai sakarā senātors jautāja, vai beidzot nebūtu pienācis laiks pasaulei nepārprotami parādīt, cik maz saskan Pad. savienības vārdi par brīvības došanu tautām ar darbiem, kas atklāj visbrutālāko imperiālismu. Visas tautas, kas pārstāvētas Apvienotajās nācijās, — pēc senātora domām, — būtu iepazīstināmas ar Pad. savienības maldināšanas trikiem un divkosīgo politiku, ņemot par klasiskāko piemēru notikumus Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, kas varmācīgi iekļautas padomju valstī.

Pēc plaša stāvokļa izklāsta okupētajās Baltijas valstīs senātors Kikls uzaicināja apspriest republikāņu senātora E. Dirksena rezolūciju, kas prasa Baltijas valstu un citu komūnistu apspiesto tautu jautājuma pārrunāšanu Apvienotajās nācijās. Savā plašajā runā senātors Kikls nobeigumā uzsvēra: „Pēc mūsu pārliecības katrai tautai ir tiesības pašai noteikt savu likteni, bet Pad. savienība Baltijas valstīm pret to tautu gribu ar varu uzspiedusi savu iekārtu. Kaut ASV politika Baltijas valstu aneksijas neatzīšanā ir pilnīgi skaidra un nepārprotama, ASV ārlietu ministrija tomēr ieskata, ka Apvienotās nācijas nav īstais forums šī jautājuma apspriešanai. Bet ja Apvienotās nācijas nav īstā vieta, kur runāt par tiranniju Baltijas valstīs, par rasismu Dienvidafrikā un par pilsoņu karu Kongo, tad vispār nav vietas, kur līdzīgus jautājumus apspriest. Es nedomāju, ka, pēc šīs rezolūcijas pieņemšanas senātā, krievi tūlīt mainīs savu politiku un Apvienoto nāciju pārraudzībā okupētajās zemēs pielaus brīvas vēlēšanas, bet tas tomēr varētu novest pie nopietnākas stāvokļa un apstākļu izmeklēšanas. Pad. savienība apgalvo, ka vēlas Afrikai pašnoteikšanos, bet uzspiež Baltijas valstīm un citām zemēm Austrumeiropā savu varas ražīmu. Tas ir nepārprotami pret pašnoteikšanās principiem. Mēs to varam uzskatīt vienīgi par apspiešanas politiku, vienalga, kurā pasaules daļā tas notiek."

L.

GATAVOŠANĀS DZIESMU SVĒTKIEM

Lielā steigā tiek veikti visi priekšdarbi 4. latviešu dziesmu svētkiem Kanadā. Biļešu iepriekšpārdošana norit ļoti sekmīgi, — lielākā daļa dārgāko biļešu jau izpārdota. Latviešu mākslinieki un daiļamatnieki pieteikuši savus darbus izstādēm, kas notiks dziesmu svētku ietvaros, un tā svētku apmeklētājiem būs iespēja redzēt bagātīgu darbu klāstu. Uzņēmumā daiļamatnieces Otīlijas Mežules darinātās latviskās lelles, kas arī būs skatāmas daiļamatniecības darbu izstādē. Attēlā redzama „māte ar trejmeitiņām" (no kreisās). Mātes tērps — pilns Vidzemes vidienes tautas tērps ar izrakstītu sagšu un sievas cepuri. Viņai blakus Nīcas tērpa valkātāja ar greznāko vainagu. Aizmugurē tautas meita Bārtas novada tērpā — melniem rakstiem izrakstīts krekls un melni brunči ar sarkanu apakšmalu. Blondā tautas meita ir zemgalietes tērpā ar baltu sagšu un cellu apaudiem. Foto: J. Ligers

Alberts Eglītis

Pēc 20 trimdas gadiem

Kurš gan varēja toreiz pateikt, ka paies 20 gadu, un tomēr vēl nebūs gala ne dzīvei trimdā, ne tautas ciešanām padomju gūstā! Bet šodien tā ir īstenība: laiks bez miera un bez kaŗa ilgst un ieilgst. Šai pašā laikā vienmēr skaidrāk kļūst saredzamas arī mūsu situācijas liktenīgākās kontūras tagadnē, kuŗu dziļāko saturu jau kādreiz spilgti uzsvēra nelaiķis archibīskaps prof. T. Grīnbergs: „Ienaidnieki mūs grib iznīcināt, draugi asimilēt, bet paši gribam palikt tikai latvieši." Būtībā šis teiciens trāpa patiesību līdz pašiem pamatiem, trāpa mūs tieši sirdī. Trimdā esošajiem tautiešiem vienīgi labāk jāpazīst okupācijas **ī s t o s** apstākļus tēvzemē, un tūlīt katrs redzēsim, ar kādu milzīgu brutālu triecienspēku Kremļa vadītais krievu imperiālisms Latvijā iznīcina cilvēka dvēseli, iznīcina latviešu tautas garu. Savām noziedzīgajām interesēm pret mūsu tautu komūnisti piespieduši kalpot literātūru, mākslu, mūziku, presi, filmrūpniecību, izglītību; visai sabiedriskajai dzīvei sinagi uzspieduši bezdievīguma pilno Maskavas centienu seju.

Tāpat saimnieciskajā plāksnē, sevišķi uz laukiem, elpo un dzīvo dzimtbusana. Turklāt nav šaubu, ka tas viss ietelp padomju ceļa mērķī, jo — kur valda tik liela nabadzība kā tur, tur vieglāk ar varu valdīt pār sagūstītajiem, kuŗiem vairs nav prieka, ne sajūsmas, ne saticības un ticības.

Tas viss atgādina, ka uzdevumi tautiešu saimei trimdā ne mirkli neklūst mazāki, ka pienākumi uzliek enerģiskāk rīkoties, galvenokārt ar lielāku uzdrīkstēšanos latvju nacionālo problēmu laukā.

Politiski mums dedzīgāk jākoncentrējas divos virzienos. Vispirms, — Rietumu pasaules daļā neatlaidīgi un efektīgāk jāturpina prasība pēc latvju brīvības un pašnoteikšanās. Otrkārt, — jādara iespējamais, līdzekļus un uzņēmību netaupot, lai pašiem mums būtu dzīvi sakari ar krievu jūgā smokošo tautu Pad. savienības okupētajā Latvijā. Kā to panākt, tas nav presē diskutējams.

Tāpat apstākļos, kad mums visiem aiz muguras draud dziļa jūra un priekšā velns, mums vēl vairāk nekā agrāk, kad laimīgi dzīvojām mājās, jāturas kopā. Un kamēr vien mums jādzīvo bez savas zemes zem kājām: ja vienam latvietim pēkšņi dzīve sarežģījas, sāk iet slikti, tad kaimiņiem tas jāpamana un nelaimīgajam jāpalīdz, cik vien iespējams ātri tikt atpakaļ uz zaļā dzīvības zara. Ja viens no mūsējiem kaut kā pazaudē savu labo ceļu, arī to vairākums nedrīkstētu pamest bez uzmanības vienu pašu bēdās, jo dvēseles spēkā sevišķi svešumā mēs neesam visi vienādi stipri. Bet draudzības un krietnu draugu mums visiem vajaga vienādi un vienmēr.

Tikpat liela uzmanība jāpievērš arī kultūrālajai aktivitātei un mūsu garīgo spēku saliedēšanai, turēšanai spraigumā. Ja šim uzdevumam vairs nav vai nebūs vajadzīgā ideālisma, nebūs liela satraucoša iekšējā karstuma asinīs, tad viss, ko mēs šodien vēl savā sabiedrībā darām, ir un paliks vienīgi maldīšanās ceļš uz fatamorganu smilšu tuksneša apvārsnī. Trimdas 20 gadu nobeigumā, sevišķi tautiešiem Eiropā, dzimtenei vistuvākajā frontē, beidzot vajadzēs pierādīt, ka nākotnes dēļ visos galvenajos jautājumos vēl spējam izšķirties par kopēju, vienotības apmirdzētu ceļu.

Jaunākā laika ikdienā dzirdam un redzam, cik ļoti brīvās valstis un tautas Eiropā pūlas un meklē kopā saslēgšanos saimnieciski un politiski. Bet vienlaicīgi mēs paši tam skatāmies gaŗām, it kā tas nebūtu nekāds mudinošs piemērs arī mums, mūsu mājas problēmās. Vēl vairāk, mēs pat esam bez redzamākas gribas, bez dedzinošakas kaislības ceļā uz savas garīgās eksistences nodrošināšanu iespaidīgākā mērogā. Jo kā citādi tas saprotams, ja mums vēl vienmēr nav tāda brīvās Eiropas latviešu kultūras fonda, kuŗam netrūktu atbalstītāju un kuŗam arī rastos lielākas iespējas veicināt sasniegumus rakstniecībā, mākslās, trimdas presē.

Nākošais svarīgākais jautājums, kurš mūsu dzīvē prasa un prasīs pievērst ārkārtīgu uzmanību, ir latviešu ģimnazija Minsterē, vienīgā oficiālā gaismas pils trimdas latviešu pasaulē. Taču ļoti maldīsimies, ja sāksim aplūkot šo jautājumu tikai no diviem redzes viedokļiem, ka tā ir tikai Vācijas latviešu, vai arī visu pasaulē izklīdušo tautiešu lieta, bet neapsvērsim un neuzsvērsim trešo, visreālāko un īstenībai vistuvāko patiesību, — ka šīs ģimnazijas liktenis vienmēr būs atkarīgs vienīgi no Eiropas latviešu izpratnes un nacionālās atbildības. Un jo ideālāka tā būs, jo gaišāka būs skolas pastāvēšana. Ir taču skaidrs, ka audzēkņi ģimnazijai no Austrālijas un Amerikas vismazāk sagaidāmi. Turpretī, tas atkal ir pats par sevi saprotams, Eiropas zemēs pajumti atradušajiem trimdiniekiem savus bērnus katru gadu kuplā skaitā jāsūta uz Minsteri augt garīgi tautai un sagatavoties tālākajam glītošanās ceļam augstskolās. Ja skola būs aizpildīta līdz pēdējai iespējamai vietai, tad varēsim būt droši, ka vismaz vienā ziņā beidzot būsim laimīgi sasnieguši kalna virsotni savos svešniecības sūrajos gados; tikpat skanīgu un sajūsminošu, kādu četras dienas piedzīvojām Hamburgā — dziesmu svētkos. Ja skolā kaut kas vēl pagaidām nebūtu kārtībā un pelnītu kritiku, tad to vecākiem vajadzētu noteikti norādīt vadībai un audzinātājiem, bet nerunāt rūgti apkārt. Par jaunu un nopietni derētu padomāt par mūsu trimdas preses nākotni Eiropā. Vai patiesi ir labāk, ka mēs vēl vienmēr mocāmies uz priekšu katrs pie atsevišķas avīzes, bet neizrādām vērienīgāku vēlēšanos visas apvienot centrālā redakcijā vienā iespaidīgākā nedēļas laikrakstā **v i s i e m** brīvajiem latviešiem kontinentā? Pastāvošo avīžu izdevējiem raugoties šajā sen senajā priekšlikumā ar tālejošāku skatienu, pirmajiem būtu jāsper pirmais solis šajā virzienā, un šo jautājumu diskutējot un uzsākot kārtot, vajadzētu atmest katru personīgo šaursirdību un vadīties tikai no reālizējuma labajām pusēm. Citādi mēs savu preses sadrumstalotību Eiropā turpināsim līdz izmisumam.

Svarīgs ieguvums mums visumā būtu arī tas, ja katrs, kuŗam ir valodas zināšanas un dotības uzrunāt citu cilvēku, varētu un gribētu uzņemties diskutēt par problēmatiskiem jautājumiem. Tas galvenokārt būtu attiecināms uz mūsu pazīstamākajiem dzejniekiem, rakstniekiem, publicistiem, mūziķiem, gleznotājiem. Izņemot nedaudzus, vairumam trūkst personīgu kontaktu ar citu tautu ievērojamākajiem kollēgām. Kāpēc? Protams, reizēm nāktos piedzīvot vilšanos, bet visumā šie kontakti tomēr ir iespējami un nepieciešami. Tikai īstā reizē, īstā vietā un sarunā par īsto tematu tos jāsāk meklēt! Cittautu intereses celšanai par latvjiem palīdzību varētu sniegt arī apdāvinātākie, sirdīs karstākie jaunieši ģimnazijās, studenti augstskolās. Viņi, piemēram,

(Nobeigums 2. lpp.)

Padomju raķetes Ziemeļvietnamā

Austrumvācijas aizsardzības ministrs ģen. Hofmans domā, ka Ziemeļvietnama zemes „atbrīvošanas kaŗu" var uzvarēt bez tiešas pārējo komūnistu valstu iejaukšanās. Pietiktu vienīgi ar modernu ieroču un kaŗa materiālu piegādi prezidenta Hočimina spēkiem. Un šāda piegāde, aizrāda ģen. Hofmans, jau sākusies. Pad. savienības pretgaisa raķetes jau sasniegušas Ziemeļvietnamu, tāpat krievu iznīcinātāji. „Pad. savienība paliks uzticīga saviem solījumiem," apgalvoja ģen. Hofmans.

Austrumvācijas aizsardzības ministrs Pad. savienības vārdā rīkojas daudz konkrētāk nekā paši krievi. Kremlis, piemēram, līdz šim vēl nav atradis par vajadzīgu atklāt savu ieroču esa-

MASKAVA PRASA REĀLU KOMŪNISTU VALSTU ATBALSTU HANOJAS VALDĪBAI

mību Ziemeļvietnamā. Protams, visiem labi zināms, ka komūnistu Ķīnas un arī Ziemeļkorejas kaŗa aviācijas pamatus veido padomju personāls. Bet šai gadījumā būtu gribējies pieņemt, ka ģen. Hofmans runā par jaunāka tipa padomju lidaparātiem, ar savu atklājumu aizsteidzoties priekšā Pad. savienībai.

Interesants arī apstāklis, pierādot nepārprotamu klibošanu komūnistu pasaules propagandas sistēmu koordinācijā, ka ģen. Hofmans par padomju raķetēm un iznīcinātājiem Ziemeļvietnamā runāja dienu pirms Maskava sāka rībināt, ka pienācis laiks sniegt īstu palīdzību Ziemeļvietnamai. Komūnistu aprindās ģen. Hofmans līdz šim ir vienīgais, kas domā, ka Ziemeļvietnama kaŗu uzvarēt var vienīgi ar palīdzību ieroču un kaŗa materiālu plāksnē. Austrumvācijā, acīm redzot, brīvprātīgo rindas vēl nav sākušas veidoties, lai pieteiktos kaŗa dienestam Vietnamā.

Maskavā izgatavots kopīgs Pad. savienības un Ārējās Mongolijas komunikē, uzbrūk amerikāņu bumbošanai Ziemeļvietnamā un deklarē, ka ar šādu soli ASV uzsākušas atklātu provokācijas ceļu pret visām sociālistu nācijām. Komūnistu Ķīnas prese savukārt apgalvo, ka sūtņa Teilora un aizsardzības ministra Maknamaras tikšanās Honolulū nozīmējot kaŗa darbības paplašināšanas plānošanu, kuŗai komūnisti pratīšot pienācīgi atbildēt.

Vietnamas frontē, ja izklaidētās kaŗa darbības joslas par tādu var saukt, amerikāņu flotes kājniekiem Dananga bazes tuvumā iznāca pirmā tiešā sadursme ar komūnistu partizāniem. Dienvidvietnamas militārā vadība tur īkšķus, lai šādas sadursmes atkārtotos, jo tā, pamazām, amerikāņus varētu iesaistīt regulārā zemes kaŗā, un tad visa Dienvidvietnamas armija varētu dzīvot pa Saigonu. Tagad to var atļauties tikai lielākā daļa, kamēr pārējiem jānodarbojas ar nepatīkamo un bieži bīstamo uzdevumu pārliecināt amerikāņus, ka viņi ieinteresēti kaŗa turpināšanā un galīgā uzvarā pret komūnistiem. Dienvidvietnamas armijas līdzšinējā cīņu bilance pierādījusi, ka šai turpat 700.000 vīru lielajai armijai pret uzvaru nav iebildumu — gan tikai tad, ja tā panākama bez sadursmes ar ienaidnieku. Tieši šī iemesla dēļ amerikāņi līdz šim bijuši ļoti atturīgi sviest kaujā savus kaŗavīrus. Tiklīdz amerikāņi sāks cīnīties, dienvidvietnamieši jutīsies droši un to vairs nedarīs.

Nedēļas nogalē seši Dienvidvietnamas bataljoni uzdeva sešu dienu ilgu cīņu pret daudz niecīgākiem komūnistu spēkiem, nespējot tos izsist no labi nocietinātām pozicijām Vietnas apgabalā, dienvidos no amerikāņu Danangas bazes.

Gaisa kaŗā jaunākais ir tas, ka amerkāņi uzsākuši Ziemeļvietnamas bumbošanu daudz plašākā apjomā, uzbrukumiem turpinoties kā dienu, tā nakti. Galvenie mērķi — apgādes ceļi, tilti un radarstacijas. Novērotāji apgalvo, ka Ziemeļvietnamā jau iznīcināts tik daudz tiltu, ka ievērojami palēnināta partizānu apgāde Dienvidvietnamā. Gaisā nav manīti nedz Ziemeļvietnamas, nedz komūnistu Ķīnas iznīcinātāji.

nestāvētu ceļā efektīgai pienākumu veikšanai Vietnamā.

Kamēr Pad. savienība izrāda tendences salabšanai ar komūnistu Ķīnu, Dienvidslavijas prezidents maršals Tito grib nomirt kā vienīgais komūnistu vadonis, kas iespaidīgi sadevis kā Staļinam, tā Maocetungam. Par viņa 1948. gada centieniem Staļins Tito izslēdza no kominterna. Tagad Tito uzsācis kaŗu pret Maocetungu un viņa mācībām.

Militārām aliansēm nepiederošo valstu starpā ir daudz un dažādu novirzienu un daudz un dažādu galvu. Varbūt nebūtu pārspīlēti sacīt, ja teiktu, ka neitrālo komūnistu grupu vada Tito, kas, atbrīvojies no visas pretestības un atradis kolchozus par

(Nobeigums 8. lpp.)

Pad. savienība atbalso Maskavas konferenci

Gāztais un aizmirstais Ņikita Chruščovs savā laikā gribēja sasaukt pasaules komūnistu partiju konferenci, lai tās rezultātā no starptautiskās komūnistu kustības izslēgtu komūnistu Ķīnu. Pa ceļam kaut kas aizķērās un izslēdza pašu Chruščovu.

Komūnistu pasaulei par lielu pārsteigumu un Pekingai par lielu nepatiku pagājušā gada decembrī Maskavā tomēr sākās sarunas, kuŗām, pēc Chruščova laika grāmatas, būtu jābūt sarunām pasaules komūnistu kongresa sagatavošanai. Divdesmit piecu valstu vietā ieradās tikai astoņpadsmit. Konferenci boikotēja ne tikai komūnistu Ķīnas bloka valstis, bet pat Pad. savienības Austrumeiropas satelīti. Konference, protams, nepieņēma nekādu lēmumu par pasaules komūnistu kongresu, vienīgi pavisam lēnprātīgu atzinumu, ka jāmēģina panākt visas pasaules komūnistu partijas ciešāka kopība.

Šo lēmumu pagājušās nedēļas nogalē Maskavā atbalstīja partijas sekretārs Demičevs. Uzrunājot vairāk nekā 6000 klausītāju Ļeņina 95. dzimumdienas atcerei veltītā sanāksmē Kremlī, Demičevs prasīja vienotu komūnistu partiju sadarbību pret imperiālistu agresiju. Runu iztulko kā atklātu padomju pamiera piedāvājumu ideoloģiskajā kaŗā ar komūnistu Ķīnu, lai domstarpības

Reliģiski sarīkojumi Pad. savienībā „netiek traucēti"

Vairāki tūkstoši Pad. savienības pusaudžu — „radinieki" rietumos pazīstamajiem „bītņikiem" — bija sapulcējušies Maskavas galvenās pareizticīgo katedrāles tuvumā, lai traucētu priekšsvētku dievkalpojumu, un aizkārtu tā apmeklētājus ar rupjām piezīmēm un apmētātu tos ar atkritumiem.

Daudzas pusaudžu grupas ģitaru pavadījumā dziedāja rupjas pretreliģiskas dziesmas un mēģināja pārkļūt augstajam katedrāles žogam, lai uzsāktu kautiņu ar procesijā ārpus baznīcas esošajiem dievlūdzējiem.

Pastiprinātajiem milicijas spēkiem bija lielas grūtības tikt galā ar pusaudžiem un uzturēt kārtību, lai neizceltos kautiņš. Par spīti pretreliģiskajai propagandai un traucējumiem, Maskavas baznīcas tomēr bija pārpildītas, un daudzi dievlūdzēji stāvēja ārpus tām.

LATVIJA

34. N-RS. TREŠDIEN, 1965. GADA 28. APRĪLIS.

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels**, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — **Rūdolfs Norītis**, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — **Inta Podnieks**, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — **Žanis Zentiņš**, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanādā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

KĀPĒC KOMŪNISTI RAŽO BRĀĶI

Kādu laiku Padomju savienība bija norobežota no pārējās pasaules ar „dzelzs aizkaru" tik cieši, ka grūti bija iegūt pareizu informāciju, vēl grūtāk — izskaidrojumu par dažām padomju dzīves īpatnībām.

Pēdējos gados stāvoklis stipri mainījies: ir parādījušies atklātībā vairāki nopietni pētījumi, kas arī pilnīgi atsedz īstos dažus apstākļus Padomju savienībā.

Soreiz pakavēsimies pie ļoti svarīga jautājuma: kāpēc Padomju savienībā ražo tik daudz „brāķa" jeb nieces. Šis jautājums varētu interesēt latviešu trimdas sabiedrību, jo tik bieži lasām mūsu laikrakstos ziņas no okupētās Latvijas par valstij un tautai sagādātiem ārkārtīgiem zaudējumiem. Šī parādība cieši saistīta ar pašu Padomju savienības saimniecības struktūru.

Kad Staļins 1928. g. izsludināja savu pirmo „piecgades plānu" rūpniecībā, viņš pavairoja pilsētu strādnieku skaitu, ņemot rezerves no laukiem. Protams, šīs laucinieku masas bija nekvalificēti strādnieki. Tā kā „piecgades plāns" draudēja beigties ar neveiksmi, Staļins jau savā 1931. g. 23. jūnija runā deklarēja, ka vienlīdzības vietā jācenšas pēc labklājības. Viņš bija pārliecinājies, ka bez materiālas ieinteresētības nav iespējams kāpināt ražošanas līmeni. Šai laikā sāka cildināt darba varoņus — inženierus, direktorus, izgudrotājus. Te sākās strādnieku šķiras izmantošana, nosakot ļoti zemas algas, lai viņi būtu spiesti strādāt daudz virsstundu. Izstrādāja augstas darba normas, kas bija jāveic par zemo pamatalgu. Šie jaunie principi vēlāk ietverti arī 1936. g. Staļina konstitūcijā, kur 12. pants skan šā: „Kas nestrādā, tam nebūs ēst. Kas vairāk strādā, tas var arī vairāk ēst." Paplašinājās arī starpība zemāko un augstāko algu starpā: ja agrāk šī attiecība bija 1:2, tad drīz vien tā kļuva 1:10, 1:20, 1:30 un pat vēl vairāk. Palielinājās algas zinātniekiem, izceļot vēl sevišķas godalgas par izgudrojumiem.

Komūnistu valstīs jau visam jānotiek „pēc plāna un grafikas". Lai ieinteresētu fabrikas direktorus plāna veikšanā, ir paredzēta zināma godalgu sistēma. Standarta jeb pamatalga paredzēta par plāna veikšanu 80 proc. apmērā, par katru procentu virs šīs normas alga pieaug par 5 proc., tātad, ja plāns izpildīts 100 proc. apmērā, tad alga jau ir dubultojusies. Par katru procentu virs 100 proc. algā pieaug pat par 20 proc., tātad, ja plāns izpildīts par 105 proc, direktora alga ir jau trīskārtīga. Tas pats paredzēts ar galvenā inženiera algu.

Bet tieši šādai sistēmai ir arī savi nopietni trūkumi. Fabrikas vadība pārāk taupa materiālu, jo ieinteresēta kvantitātē, nevis kvalitātē, un tā rodas zemas kvalitātes ražojums — „brāķis".

Bez tam fabrikas vadībai nav intereses ražot rezerves daļas, jo to ražošana nesola algas palielināšanu. Tā saucamos „bonusus" fabrikas vadītājs saņem arī par materiāla ietaupīšanu. Sakarā ar to, piem., fabrikas direktors pieprasa daudz akmeņogļu, lai varētu vēlāk ziņot par ietaupījumu. Bet līdz ar to iznāk tā, ka dažās vietās ogļu par daudz, citās — par maz. Daži direktori dala savus „bonusus" ar saviem tuvākajiem līdzstrādniekiem.

Kāpēc komūnistu vara turas pie šādas sistēmas? Tāpēc, ka citādi nav iespējams: padomju pilsonis jau nestrādās tikai aiz vienkāršas darba mīlestības. Tā šī sistēma ir privātsaimnieciskā profita aizstājēja. Sakarā ar dažādu preču trūkumu zeļ un zied spekulācija. Komūnistu vara bez panākumiem cīnās pret „parazītiem". 1957. g. pat publicēja ļoti bargu likumu, vērstu pret viņiem. Vainīgā kaimiņi var nolemt viņa deportēšanu uz 2 — 5 gadiem.

Tomēr pati padomju vara apzinās, ka rūpniecības labākai norisei vajadzīgi starpnieki dažādu fabriku starpā. Fabrikas direktors piešķir viņiem plašus līdzekļus, tā ka šāds starpnieks var braukt vai nu dzelzceļa I klasē vai ar lidmašīnu; viņa rīcībā ir arī pirmās šķiras viesnīcas, labākie ēdieni un dzērieni, arī plašs rīcības kapitāls. Visu to direktors ņem no tā sauc. „transportēšanas summām". Presē gan viņus lamā, bet bez viņiem neiztikt. Arī 1957. g. Chruščova plāni par rūpniecības decentralizāciju nespēja šai sistēmā nekā mainīt.

Komūnisti bieži runā par chaosu kapitālistiskā saimniecībā, atkārtojot to, ko Markss teica pirms apm. 100 gadiem. Tomēr tieši viņu pašu saimniecībā valda chaoss, par ko liecina šādi fakti. Fabrikas direktors uzdod fabrikas ražošanas spējas pēc iespējas zemākas, lai nākamajā gadā paziņotu plāna izpildīšanu virs normas. Pēc tam viņš nākamajā gadā neziņo visu virsprodukciju, lai nākamā plāna fabrikas ražošanas normas nebūtu pārāk augstas. Bez tam viņiem nav nekādas intereses par jauninājumiem, jo tas traucētu plāna gludo izpildīšanu. Viņš cenšas pievākt arī pēc iespējas vairāk izejvielu, bet pārpalikumu neuzrādīt, lai neizpelnītos pārmetumu par to, ka pārāk daudz pieprasījis. Fabrikas ražošana šad tad nonāk chaotiskā stāvoklī, ja apsolītās izejvielas pienāk ar nokavēšanos.

Komūnistu rūpniecībā pārāk daudz kontrolieru. Tā, piem., kādā fabrikā viņu ir 47, kādā citā — 100, vienā pat 518 kontrolieru, Ir pat tādas fabrikas, kur uz katriem 2 strādniekiem 1 kontrolieris. Un tomēr fabrikas vadība prot viņus „apvest ap stūri". Agrāk rūpniecībā valdīja kollektīvas atbildības princips, bet tagad ieviesta personiska atbildība. Tāpēc fabrikas direktors cenšas nodrošināties ar kādu „grēka āzi". Ilustrēšanai minēsim kādu piemēru. Kādā fabrikā mašīnas bija jākrāso sarkanā krāsā, bet tās rīcībā bijusi tikai zaļa krāsa. Direktors kavējies ar mašīnu promsūtīšanu, jo par nepareizas krāsas lietošanu draudētu 8 g. cietumā, bet par nenosūtīšanu laikā lielākais sods varētu būt izstumšana no partijas. Kad viņš saņēma no ministrijas atļauju lietot zaļo krāsu, viņš tagad bija drošs, ka viņš vairs nebūs atbildīgs.

Šos padomju rūpniecības trūkumus apzinās arī valsts likteņu noteicēji. Laikrakstos paziņoja norādījums, ka Kosīgins domājot pievērst lielāku vērību preču kvalitātei, ne tikai kvantitātei. Tomēr jāšaubās par panākumiem, jo fabriku vadība nemīl jauninājumus. Bez tam Kosīgina autoritāte vēl nav nostiprinājusies, lai komūnistu saimniecībā varētu panākt radikālu maiņu.

Vēl vairāk nekā rūpniecība klibo komūnistu lauksaimniecība. Kā zināms, lauku kollektīvizācija izraisīja skaļu neapmierinātību un krasu pretdarbību. Iesākās slavenā „lopu slepkavošana". Staļins bija spiests piekāpties un atstāja zemniekiem vienu govi un privātu dārziņu. Protams, zemniekus vairāk interesēja šī viņu privātā saimniecība nekā kolchozs. 1956. g. publicēja likumu, ka privāto dārziņu var paturēt tikai tad, ja kolchozā nostrādāts zināms minimālais dienu skaits, jo šis dārziņš arī esot tikai atlīdzība par kollektīvo darbu.

Chruščova ideja par „agropilsētām" un M. T. S. (mašīnu-traktoru staciju) pārdošana kolchoziem liecina, ka viņam jau bija radies plāns pārveidot kolchozus par sovchoziem. Par to liecina arī tas fakts, ka viņš arī kolchozos ieviesa mēneša algas, līdz ar to kolchozniekus pielīdzinot sovchozu lauku proletāriātam. Viņš izveidoja dažus parauga kolchozus, kur vairs nav privāto dārziņu.

Kosīgins cenšas pavairot privāto saimniecības sektoru. Vai tas viņam ir pagaidlīdzeklis savas autoritātes stiprināšanai, vai arī dzīves nepieciešamības diktēts to rādīs nākotne.

Katrā ziņā pagaidām privātais lauciņš ir vēl ļoti nozīmīgs faktors visā padomju saimniecībā.

Ilmārs Strauts

PROPAGANDAS NOZĪME BRĪVĪBAS KUSTĪBĀ

Propaganda ir galvenais Eiropas bēgļu ierocis, sevišķi tiem, kas atrodas Amerikas kontinentā — tālu no padomju okupētajiem apgabaliem. Mēs, latvieši un citi bēgļi, varētu mācīties no kubiešiem, kuŗi riskē pat ar savu dzīvību un personīgo brīvību, dodoties uzbrukumos komūnistu okupētajai salai no Floridas. Arī no amerikāņu labā spārna grupām varam mācīties entuziasmu un cīņas gribu pret pašu komūnismu un pret kreisā spārna piekāpīgo politiku komūnisma priekšā. Bēgļiem Eiropā ir daudz iespēju nogādāt propagandas materiālus pāri padomju okupēto territoriju robežām. Nevajadzētu domāt tikai par savu personīgo ērtību, ja kas augstāks uz spēles, dažreiz jālauž pastāvošie likumi un jāriskē mazliet vairāk. Propagandas materiālu piegāde pāri robežām apspiesto nāciju cilvēkiem ir *viens no galvenajiem uzdevumiem bēgļiem trimdā*. Ir jau labi arī radio raidījumi no Eiropas un citiem kontinentiem, bet — raidāmā propaganda ir tikai piemērota miermīlīgai koeksistencei brīvo un apspiesto bēgļu starpā, jo brīvo valstu likumi neatļauj raidīt padomus pretestības pasākumiem padomju okupētajos apgabalos.

Vispārīgi — atklātās un reģistrētās bēgļu organizācijas brīvajā pasaulē nevar rīkoties brīvi un nepiespiesti cīņā pret komūnismu. To darbībai seko attiecīgās valsts valdība; arī reģistrētie biedri arvien ievēros savu drošību un visus noteikumus un likumus. Tādēļ priekšroka sekmīgākai cīņai pret komūnismu dodama mazākām grupām un slepenai darbībai par labu apspiestām tautām. Slepenā darbībā var vairāk veikt nekā legāli reģistrētās organizācijās.

Amerikas kontinentā brīvā prese un pasts dod labas iespējas pretkomūnistiskai darbībai. Bēgļu organizācijas var izdot un izsūtīt pa pasauli apkārtrakstus, uzaicinājumus un uzsaukumus cīņai pret komūnismu. Aploksnes, pastkartes un markas ar patriotiskiem un pretkomūnistiskiem zīmējumiem un saukļiem būtu izdodamas biežāk, un katram apzinīgam bēglim tās vajadzētu iegādāties un lietot savam pastam, tā cīnoties pret komūnismu populārā ceļā. Būtu izgatavojami arī gumijas spiedogi ar pretkomūnistiskiem saukļiem un pārdodami bēgļiem personīgai lietošanai. Šai iespiešanas un pārdošanas darbā jāpiedalās bēgļu organizācijām, grupām un atsevišķām personām, lai popularizētu cīņu pret komūnismu bēgļu un sveštautiešu vidū. Uzaicinājumi cīņai pret komūnismu un okupāciju būtu jāiespiež angļu valodā un jāizdala publiskās vietās pēc iespējas bieži. Katrs latvietis un bēglis varētu tos izdalīt savā darba vietā (redzot vai neredzot), lai darba biedri iepazītos ar komūnisma briesmām un terroru. Ne tikai sabiedrībai, arī pašiem komūnistiem un to organizācijām būtu piesūtāma pretkomūnistiskā literātūra.

Cīņai pret komūnismu un padomju okupāciju ieteicama arī slepena darbība, fiktīvi vārdi un nosaukumi, jo tas dod lielāku drošību un rīcības brīvību. Cīņa pret komūnismu būtu jāuzskata par kaŗa darbību, kādēļ viltības paņēmieni atstājami katra personīgai izvēlei. Komūnistu diskriminācija, piesūtot viņiem uz okupētiem apgabaliem pretkomūnistisku literātūru un pārpludinot padomju pastu ar bēgļu izdevumiem, ir labs cīņas līdzeklis. Pretkomūnistiskas literātūras pārgādāšana pāri robežām uz padomju okupētajiem apgabaliem ir riskants, bet svarīgs uzdevums Eiropas bēgļiem, kas būtu pabalstāms naudīgākajiem bēgļiem Amerikā.

Pretkomūnistiskā darbība ir katra bēgļa pienākums, kuŗu var pildīt katrs pēc savām spējām un visur. Sadarbībai starp bēgļiem ar amerikāņu un citu brīvo valstu labā spārna grupām kopējai cīņai pret komūnismu ir liela nozīme. Pašiem sev stāstīt par komūnisma briesmām un terrora nav lielas vajadzības, tas jādzird sveštautiešiem.

Cīņa pret komūnismu un apspiesto tautu brīvības atgūšana ir galvenais bēgļu uzdevums, bet visas pasaules uzdevums ir atbrīvoties un iznīcināt komūnismu — Dieva un cilvēces ienaidnieku!

V. Grundmanis

PĒC 20 . . .

(Pārnesums no 1 lpp.)

par kādu jautājumu, kuŗu pamana kādas citas tautas literāta darbā vai publicista rakstā, bet par ko nav līdzīgās domās vai viņu apskatīto problēmu redz savādāk no sava un mūsu kopējā likteņa viedokļa tagadējā laikmetā, varētu uzdrošināties rakstīt jaunības ideālisma spožu vēstuli. Līdz šim bijuši daži gadījumi, kad šādai vēstulei seko ļoti dzīva un bagāta sarakste.

Beigās, lai ko arī tālāk mēs darītu, viens mums katram jāievēro: lai nepaliktu kaut kas nepadarīts, ko mēs, trimdā būdami, Latvijas brīvībai un mūžīgās uguns uzturēšanai Kurzemes pelnos būtu varējuši padarīt! Šī griba un apziņa lai mūs visus pastāvīgi rosina un pavada, kamēr vien ticībā dzīvojam, ka veseli pārdzīvosim šo nesaules laiku.

SILVIJA ĀBELE NAV DR. MED. LILIJA ZARIŅA, KĀ DAUDZI DOMĀJA UN PAT APGALVOJA!

Jānis Pucers

Pucera atmiņas

(Nobeigums)

Pēdējā vakarā pirms izbraukšanas leitnantu Mednieku apstāja mūsu soda rotas kareivji un prasīja, ko viņš iesakot darīt. Daudziem bija atbraukušas mātes, sievas, māsas vai līgavas, kas arī sāka parādīties rotas telpās. Bija tāds juceklis, ka par kaut kādu kazarmu disciplīnu vairs nevarēja būt runas. Leitnants Mednieks beidzot saaicināja visus kaŗavīrus rotas telpās, palūdza sievietes iziet un tad, kā pats vēlāk atzinās, teica vissmagāko runu savā mūžā:

„Latviešu zēni! Rītā agri mums jādodas uz kuģi, lai brauktu uz Vāciju. Tāda ir pavēle, kas motīvēta ar to, ka mūsu zemē jau iebrucis ienaidnieks, kādēļ šeit nav iespējamas pienācīgas apmācības. Ir tiesa, ka sarkanarmija jau atrodas Rīgas tuvumā, bet vai tādēļ mums jābrauc uz Vāciju, to neapņemos spriest. To izlēmusi vācu armijas vadība. Jūs man jautājāt, ko tagad darīt. Ko lai jums atbildu? Viss, ko varu teikt, ir — mums pavēlēts braukt uz Vāciju. Kas draud par pavēles nepildīšanu, to jūs zināt. Es pavēli pildīšu. Ar pistoli rokā es jūs tomēr nespiedīšu šo pavēli pildīt. Katram jābūt pašam atbildīgam par savu rīcību. Tas ir viss, ko varu jums sacīt. Ja kādam man vēl kas sakāms vai jautājams, būšu rotas kancelejā un to neatstāšu līdz pulksten divpadsmitiem. Ar labu nakti, zēni!"

Leitnants tik ātri atstāja telpu, ka neviens nepaguva kaut ko pateikt. Es viņam sekoju uz tā saucamo rotas kanceleju, kas patiesībā bija Bocmaņa un kaprāļa guļamtelpa. Leitnants man lika sameklēt uzkožamos, bet pats no savas istabas atnesa pudeli degvīna. Tad viņš noprasīja, vai es esot nodomājis braukt uz Vāciju jeb palikt Latvijā. Atbildēju, ka braukšu viņam līdz. Arī Bocmanis un kaprālis apliecināja gatavību braukt uz Vāciju. Nu leitnants Mednieks atkorķēja pudeli un noteica, ka tagad varot sākt dzert atvadīšanos no dzimtenes. Kad pudele bija pusē, man nācās gādāt, lai tukšā būtu apmainīta pret pilnu. Šai vakarā tas nenācās viegli. Pēc ilgākas meklēšanas atgriežoties kazarmās ar pilnu pudeli, mani pārsteidza neparasts klusums. Pat dežūranta nebija gaitenī pie mazā galdiņa ar zilo spuldzi virs tā. Pavēru rotas telpu durvis un paliku pārsteigts stāvam: nebija neviena cilvēka, tikai savandīti salmi. Telpas vidū kaut kas bija pārsegts ar segu, kuŗai piestiprināts papīrs ar uzrakstu: „Rotas komandierim leitnantam Medniekam atvadu sveiciens. Soda rota."

Tūlīt devos uz kanceleju, kur atradu visas trīs amata personas spēlējam „zolīti." Leitnanta pirmais jautājums, man paveŗot durvis, bija:

„Nu, vai ir?"

„Nē, nav neviena," atbildēju, domādams par rotas kareivjiem.

„Kā — nav neviena? Vairāk par vienu pudeli jau mums pašlaik nevajaga," ar smīnu lūpās aizrādīja leitnants.

Mana seja, laikam, izskatījās diezgan muļķīga, jo arī Bocmanis noteica:

„Ko tu boli acis kā kuģa prožektorus miglā? Spļauj ārā, kas tev sakrājies dziedamā rīklē. Bet vispirms dod šurp to blašķi, kas tev tur spiežas ārā no kabatas!"

Uzliku pudeli galdā un tad izstāstīju visu rotas telpās redzēto. Noklausījies manu stāstu, leitnants iztukšoja glāzi, uzkoda gabalu sakaltuša siera un, it kā nekas nebūtu noticis, sacīja:

„Anderson, tev jādala . . ."

Tikai pēc laba brīža viņš it kā atcerējās mani un, raudzīdamies kārtīs, nomurmināja:

„Tu, Janka, varētu apskatīties, ko šie tur atstājuši."

Devos uz rotas telpām, lai noskaidrotu, kas atrodas zem segas, kuŗa man tai mirklī izlikās kā sabrucis pelēks kapa piemineklis. Zem šī „kapakmens" tomēr slēpās dzīvībai ļoti noderīgas lietas. Tur bija žāvēta lauku šķiņķa gabali, svaigi cepta rudzu maize un baltmaize, speķa pīrādziņi, burka ar zemeņu ievārījumu, krūzīte medus, pāris kilogramu sviesta un citas derīgas lietas. Pašā apakšā, it kā noslēptas ziņkārīgo acīm, gulēja divas pudeles pašbrūvēta degvīna. Apskatījis šo lauku mājas pieliekamo kambari, kuŗu mātes, sievas, māsas un līgavas bija šeit sanesušas, gāju atpakaļ ziņot leitnantam.

„Stiep tik visu šurp!" leitnanta vietā atbildēja Bocmanis, kuŗam mēle jau bija mazliet stīva.

Tā kā leitnants nekā neteica, sāku visu pārtransportēt uz kanceleju. Tikko biju ticis ar šo uzdevumu galā un mantas novietojis gan uz galda, gan gultās, neaizmirstot kādu daļu ievietot pats savā miesas kambarī, pavērās durvis un telpā ienāca kāds virsleitnants.

„Oho, — kas tad te par noliktavu? Ko tas nozīmē, leitnant Mednieк? Kur rota?"

Jautājumi bira kā pupas uz klona. Leitnants Mednieks pa šo laiku bija piecēlies un, pieņēmis pamatstāju, ziņoja:

„Virsleitnanta kungs, visa rota atrodas šeit — ar mani pašu priekšgalā! Atļausit turpināt spēli?"

Šai ziņojumā izskanēja tik daudz apslēptas ironijas, ka to nevarēja nemanīt. Virsleitnants Šmits, jo tas bija atnācējs, nosarka un tad sāka kliegt:

„Ko jūs te jokus dzeniet, leitnant Mednieк! Es vēl skaitos šīs rotas oficiālais komandieris, un jūs esat man padots. Jūs esat atļāvis rotai aizbēgt! Par to jūs samaksāsit ar savu galvu! Kur rotas dežūrants? Es ziņošu pulka komandierim!"

„Ir jau ziņots, virsleitnanta kungs," smīnēdams atbildēja leitnants Mednieks: „Bet kas attiecas uz manu galvu, tad ieteicu jums par to neraizēties, tā vietā labāk padomāt pašam par savējo. Pirms jūs šīs telpas atstājat — ko tūlīt lūgšu jūs darīt — varu jums par prieku paziņot, ka visi rotas kaŗavīri ar dežurantu priekšgalā patiešām aizbēguši, izņemot mūs četrus, kuŗus šeit redzat! Un viņi to darījuši, sekojot sava oficiālā komandieŗa virsleitnanta Šmita priekšzīmei, vienīgi ar to starpību, ka jūs savu aizbēgšanu mēģinājāt legālizēt pie pulka komandieŗa, bet viņi ne. Būtībā tas nekā negroza. Ar labu nakti, virsleitnanta kungs!"

Virsleitnants Šmits vēl it kā gribēja ko teikt, bet leitnanta Mednieka stāja un skatiens, liekas, pauda kaut ko tādu, kas virsleitnantam lika uz papēža apgriezties un steidzīgi atstāt telpu. Tā bija pirmā un pēdējā reize, kad viņu redzēju. Vēlāk Vācijā dzirdēju, ka viņš esot nošauts — it kā par sadarbošanos ar kādu grupu, ar kuŗu nebijis atļauts sadarboties.

Otrā rītā, kad vienībām vajadzēja nostāties kazarmu priekšā pirms došanās uz kuģi, arī mēs četri gājām ieņemt savu vietu, jo pulkvedis bija teicis leitnantam Medniekam, ka nevarot mūs izformēt: mūsu rota esot sarakstos kā atsevišķa vienība, kādēļ kā tādai arī jābraucot.

Ejot uz pulcēšanās vietu, Bocmanis kļuva domīgs, piegāja pie rotas komandieŗa un teica:

„Atļausiet atvadīties, leitnanta kungs. Es izdomāju, ka labāk tomēr braukšu ar vilcienu — uz Liepāju . . ."

. . . .

Leitnants sākumā likās tā kā apmulsis, bet tad pasmaidīja, paspieda Bocmanim roku un noteica:

„Tad nu veicīgi gan, iekām nav par vēlu!"

Bocmanis steidzīgi atvadījās no kaprāļa un manis, tad pazuda aiz kazarmu stūŗa. Mēs palikām trīs vien. Šādā sastāvā kāda latviešu soda rota tad arī uzkāpa uz kuģa, lai dotos uz Vāciju.

Kad nākošajā rītā kuģis atstāja Liepājas ostu, tam atvadu sveicienus atnesa krievu iznīcinātāji, nonāvējot vienu no apkalpes un vairākus ievainojot. Pēc nelūgto pavadītāju pazušanas aiz apvāršņa, mēs sapulcējāmies kuģa klājā un, pagriezušies pret dzimtās zemes krastu, atsegtām galvām dziedājām — Dievs, svētī Latviju!

MŪSU MĀKSLINIEKU DARBI PASTĀVĪGĀS KOLLEKCIJĀS

No 5. marta līdz 4. aprīlim Sv. Katrīnās Rodmana galerijā (Rodman Hall) notika 5. gadskārtējā tā sauktā žūrijas izstāde, kurā Kanadā dzīvojošie mākslinieki iesūta darbus, ko tad īpaša žūrijas komisija izvērtē. Katrs mākslinieks drīkst iesūtīt tikai vienu darbu. No šogad iesūtītajiem 148 darbiem Rodmana galerijā izstādīja 36, kuru vidū bija arī Toronto mākslinieku vienības Latvis biedra Zigfrida Jurševska māla veidojums „Balodis".

Rodmana galerija ir samērā jauna, kurai pašai īpašumā ir 69 darbi. Kā septiņdesmito galerija iegādājās Z. Jurševska „Balodi". Šo pirkumu gribas sevišķi atzīmēt tādēļ, ka, liekas, šī būs pirmā galerija Kanadā, kas savai pastāvīgai kollekcijai iegādājusies mūsu mākslinieku darbus.

„Balodi" Z. Jurševskis sācis darināt pagājušā gadā, kad Sarnijā mākslas semināros demonstrēja māla skulptūru veidošanu. Pēc pabeigšanas „Bolodis" bijis jau vairākās izstādēs. Māla darbus galerijas pastāvīgām kollekcijām visumā iegādājas samērā reti, — gluži vienkārši tāpēc, ka tie ir plīstoši un prasa lielāku rūpību un uzmanību novietojuma ziņā nekā neplīstoši objekti.

Šajās dienās arī Anglijā, Kendalas pilsētas mākslas galerijā iegādājās pastāvīgajai kollekcijai latviešu mākslinieka darbu. Galerija nopirka gleznotāja Laimoņa Mieriņa gleznu. Laimonis Mieriņš savās gleznās pašlaik, kā pats saka, „aizrāvies ar krāsas problēmām" un ir viens no ievērojamākajiem latviešu jaunajiem gleznotājiem Anglijā. L. Mieriņš ir pēdējais Valdemāra Tones skolnieks, beidzis Līdsas mākslas kolledžu un šopavasar beidz Londonas universitātes Goldsmita mākslas kolledžu. Sākot ar 1965. gada septembri, **Laimonis Mieriņš** aicināts Līdsas mākslas kolledžā par mācības spēku. Varam no sirds priecāties, ka pamazām latviešu mākslinieku darbi atrod ceļu uz mākslas galeriju kollekcijām.

Indra Gubiņa

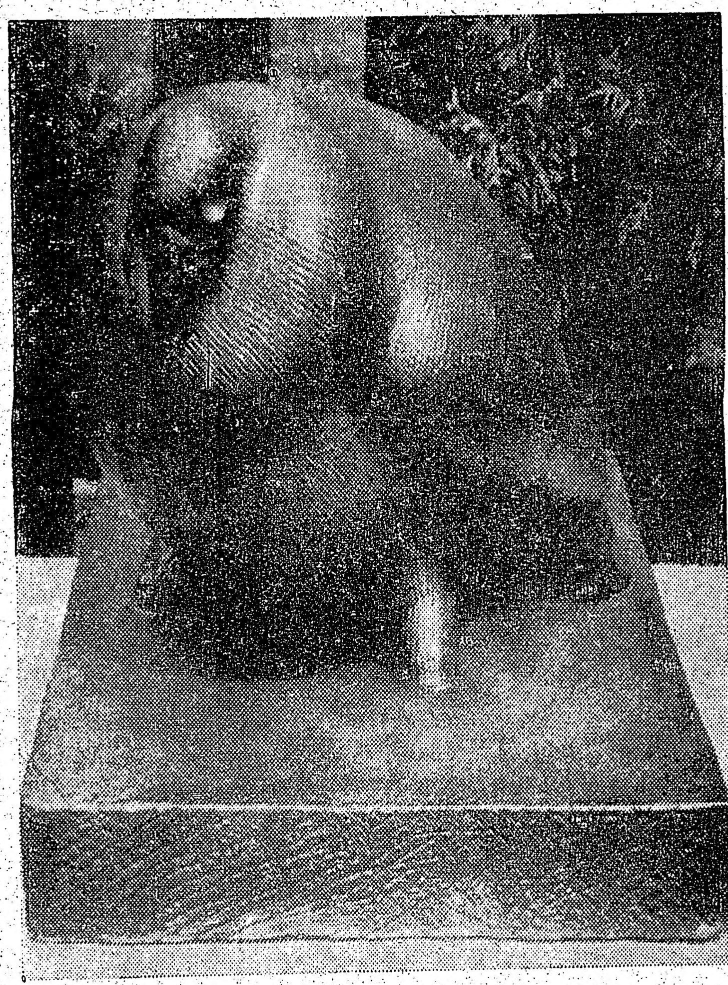
Zigfrida Jurševska darbs „Balodis" (mālā).

Jauns pētījumu krājums

Iznācis Archīva 5. sējums

Latviešu apvienības Austrālijā zinātnes nozare, piedaloties Kārļa Zariņa fondam, prof. Edgara Dunsdorfa redakcijā nupat izdevusi jaunu latviešu zinātnieku pētījumu krājumu. 164 lpp. biezais sējums veltīts trimdas resp. asimilācijas problēmām un tēlotājai mākslai. Abām daļām vienāds lappušu skaits. Citāds salīdzinājums toties autoru ziņā. Ja tēlotājā mākslā ir tikai divu autoru darbi (J. Soikana raksts „Nacionālā māksla un tautas liktenis" un H. Sila „Mūsu tēlotājas mākslas 715 darbinieku biografijas"), tad par asimilācijas problēmām savus novērojumus, atziņas vai pētījumu rezultātus sniedz 12 autoru: G. Irbe „Kultūrālās un sociālās orientācijas maiņas trimdā", E. Silkalns „Latviešu pārtautošanās Vācijā", E. Dunsdorfs „Latviešu skaits Austrālijā", R. Šēnfelds „Latviešu skaits ASV 1960. gadā", O. Akmentiņš „Materiāli bibliografijai par latviešiem Amerikā" un „Amerikas veclatvieši". A. Skreija raksta, kā latvieši Amerikā kļūst par Amerikas latviešiem. Prof. E. Dunsdorfs sniedz programmu pret pārtautošanos, ko savukārt analizē un savas domas izsaka prof. A. Aizsilnieks, red. V. Dulmanis, L. Kampe, E. Līdums, E. Šmugājs un K. Riduzis. Rakstu krājumu vēl papildina 4 reprodukcijas.

Šis rakstu krājums pirmoreiz parādījās 1960. gadā tikai 250 eksemplāros ar Austrālijas autoriem un tikai Austrālijas latviešu lasītājiem. Tā kā rakstu krājuma saturs skāra visas trimdas un latviešu problēmas, par to interese radās arī citos kontinentos, kaut arī līdz 4. sējumam tikai retajam laimējās iegādāties kādu no pirmajiem 3 sējumiem. Autori nāk no visiem kontinentiem un skar visas trimdas problēmas. Arī lasītāju interese tālu pārsniedz pieticīgi iespiesto eksemplāru skaitu. Pašreiz tikai retā vietā dabūjams vēl 4. sējums. Ar 5. sējumu ASV un Kanadā rakstu krājumam ir pārstāvis Leons Rumaks, 27 Miller Place, Hampstead, N. Y. 11550 USA), kas pieņem subskribentus (iepriekš maksājot ASV $4, vēlāk — $5.70). Līdzekļu trūkuma dēļ arī 5. sējuma metiens ir ļoti ierobežots.

Klāra Zāle

ATZĪŠANAS ĀBOLS

Zemes vēzītis sauc,
Balsī valgani tvirtā.
Rasa sadreb man cirtās,
Kā apiņu stīgās.

Ienācies mēness,
Kā Ēdenes dārza
Atziņu koka ābols,
Iekrīt man klēpī.

Nepakustoties klausos:
Pulsi atbalso ābola dunēšanu —
Simtkārtīgi,
Tūkstoškārtīgi —
Kā Ķēniņa ezera
Atbalšu atbalsis.

Nepakustoties klausos,
Kā sēklas ienākas
Atzīšanas ābolā . . . .

Saskaitu tās ar pulsiem:
Kāds dārzs tajās slēpjas!
Kāds krāšņs atziņu dārzs!!!

4. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SARĪKOJUMU KALENDĀRS

Vokālo jaundarbu koncerts

28. maijā, pl. 20.30 **Ītona auditorijā.**

Tautas deju sacensības

29. maijā, pl. 10.00 **King Edward Sheraton hotelī**

Rakstnieku cēliens

29. maijā, pl. 13.00 **Ītona auditorijā.**

Koru kopkoncerts

29. maijā, pl. 17.00 **Maple Leaf Gardens.**

Svētku balle

29. maijā, pl. 20.00 **Queen Elizabeth paviljonā.**

Garīgs koncerts

30. maijā, pl. 10.30 **Sv. Andreja baznīcā.**

Instrumentālmūzikas jaundarbu koncerts

30. maijā, pl. 14.00 **Massey Hall.**

Tautas deju lieluzvedums

30. maijā, pl. 17.00 **Maple Leaf Gardens.**

Mākslas, lietiskās mākslas, filatelijas un numizmatikas izstādes visu svētku laiku.

Mocarts un Brechts Stratfordā

KONTROVERSĀLAS OPERAS PIRMUZVEDUMS ZIEMEĻAMERIKĀ

Pāri Stratfordas (Ontario) festivāla teātra ēkai blakus dzeltenmelnajam Šekspīra standartam plīvo jaunais Kanadas karogs. Mēģinājumi izrādēm sākušies. Aktieri veic savu lomu pēdējo slīpējumu, lai 14. jūnijā priekškars vērtos 13. festivāla sezonas pirmajai lugai — „Henrijs IV." Pavisam Stratfordā šogad uzstāsies 50 aktieru, 16 nedēļās uzvedot „Henrija IV" abas daļas, „Jūliju Cezaru" un Antona Čechova „Ķiršu dārzu." No pazīstamākajiem aktieriem šovasar Stratfordā spēlēs Mervins Bleiks, Eriks Krismess, Leo Čiceri, Kēte Rīda, Br. Gerusi, Marta Henrija, Fransiza Hailenda, Duglass Reins u.c.

Stratfordas festivāla mūzikas sezona sāksies 2. jūlijā ar Veila-Brechta operas „Mahagonny" Ziemeļamerikas pirmizrādi. Sākotnējo dziesmu skeču abi komponisti vēlāk pārstrādāja operā, ko pirmoreiz uzveda 1930. gada 8. martā Leipcigas Jaunajā teātrī. Saturs atspoguļo toreiz Eiropā populāro priekšstatu par Amerikas brīvību un patvaļībām, zināmā mērā šīs lietas karikējot. Tā kā saturs arī neatbilda nacionālsociālistu ideoloģijai, pirmizrādē izcēlās grautiņš, un operu drīz aizliedza uzvest. „Mahagonny" mūzika tomēr ieguva popularitāti. Operas libretu tulkoja citās valodās, izrādīja vairākās Eiropas valstīs, arī Anglijā. Stratfordā galveno sieviešu lomu — Ženiju — dziedās starptautiska slavenība, aktrise un dziedātāja Marta Šlamme, kas dzimusi Austrijā, kur uzstājusies ar tautas dziesmām. Nacionālsociālistiem iebrūkot, viņa devās uz Angliju, kļūdama populāra uz skatuves un televīzijā. Kanadā un ASV viņa pazīstama no E. Sallivena izrādēm, kurās piedalījusies; martā Šlamme dziedāja „Trīsgrašu operā" Ņujorkā.

6. jūlijā jaunā skatuviskā ietērpā Stratfordā izrādīs „Figaro kāzas." Kā „Mahagonny," tā arī Mocarta iemīļotāko operu dziedās angļu valodā. Titullomai angažēts pazīstamais baritons Jans Rubešs, Suzannu dziedās Gvenlina Little. Jans Rubešs, savā laikā Pilzenas operas pirmais bass, 1948. gadā tika sūtīts reprezentēt Čechoslovakiju internacionālajā mūzikas festivālā Šveicē. Nevēlēdamies atgriezties komūnistu māktajā dzimtenē, viņš emigrēja uz Kanadu un kopš 1956. gada uzstājas šeit un ASV. Grāfienes lomai saistīta jaunā, apdāvinātā lietuviete Liliana Sukis, kura kā koncertdziedātāja uzstājusies Ņujorkā, Klīvlendā, Detroitā un Kanadā. Šoziem L. Sukis ieguva 2. godalgu CBC raidītāja talantu festivālā.

Abas operas izrādīs Avona teātrī regulārās vakara un pēcpusdienas izrādēs līdz 28. augustam. Bez tam paredzēti arī 8 svētdienas pēcpusdienas un 6 sestdienas rīta koncerti festivāla teātrī ar kamermūzikas priekšnesumiem.

Jāatzīmē, ka Stratfordas Šekspīra festivāls nesen saņēmis Floida Čāmera (Fl. Chalmers) fonda $100.000 ziedojumu. Minētais fonds dibināts nolūkā atbalstīt Kanadas kultūras pasākumus, īpaši Stratfordas festivālu un Kanadas operas sabiedrību. Pēdējā saņēmusi $12.500, ko izlietos, lai veicinātu oriģināloperas komponēšanu Kanadas simtgadei 1967. gadā.

S.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

Jaunas gleznotājas pirmā izstāde

Toronto, Sv. Jāņa draudzes dievnama mazajā zālē sestdien, 8. maijā, plkst. 6 vakarā atklās jaunās latviešu gleznotājas Gundegas Cennes pirmo patstāvīgo gleznu skati.

Pirms vairākiem gadiem Montreālā universitāti beidza jauna latviešu gleznotāja, iegūstot B.A. gradu mākslas nodaļā un izcilu atzinību — zelta medaļu radošajā izteiksmē. Strādādama par skolotāju vairākās Montreālas vidusskolās, gleznotāja nevarēja un vēl it kā neuzdrošinājās patstāvīgā izstādē stāties atklātības priekšā ar saviem darbiem, kas veidoti dažādās technikās. Viņas gleznas laiku pa laikam tomēr bija redzamas Montreālas Neatkarīgo mākslinieku rīkotajās izstādēs, kur tās saistīja skatītāju uzmanību ar īpatnējo krāsu ziedu un jaunu ceļu meklētājas trauksmaino nemieru.

Vairākus gadus likās, ka Gundega Cenne atsacījusies no radošā darba. Bet īsta mākslinieka gars vienmēr ir stiprāks par viņa miesu. Arī Gundega Cenne ir pārvarējusi grūtības, un, šķiet, „atradusi pati sevi," atbrīvojoties no savu kādreizējo skolotāju, pazīstamo gleznotāju Artūra Lismera (Arthur Lismer), Žaka de Tonnokūra (Jacques de Tonnocour) un Č. Keisermana (Chittas Caiserman) ietekmes, kas vēl bija jaušama viņas pirmajos darbos.

Gundega Cenne, kopā ar savu vīru, zobārstu I. Cenni un dēlu Pēteri kopš pagājušā gada dzīvo Oven Saundā (Owen Sound), Ontario. Tur Tom Tomson mākslas galerijā paredzēta viņas izstāde tūdaļ pēc izstādes slēgšanas Toronto.

MĀKSLINIEKA J. TĪDEMAŅA PIEMIŅAS IZSTĀDE

J. Tīdemaņa piemiņas gleznu izstādi atklās 8. maijā, pl. 2 pp. Latviešu namā, Toronto, 491 College St.

Izstāde būs atvērta līdz 14. maijam, svētdienā — no pl. 1 līdz 8 vak., darbdienās — no pl. 4 pp. līdz 8 vakarā.

Gundega Cenne.

ROMĀNS

(50. turpinājums)

— Ej un saki Abijai Aruca meitai tā: pie durvīm stāv Gads Adlaja dēls. Kāpēc tu liedzi tam ienākt viņa tēva namā?— Kad kalpotājs nu vērīgāk paskatījās svešinieka sejā, viņš laikam saprata, ka tam tiesības ienākt un tāpēc kaut arī negribīgi atvirzījās no durvīm un Gads ienāca pagalmā. Pametis acis visapkārt, viņš ievēroja, ka pagalms gan ir uzposts, bet ka citādi tur nekas nebija mainījies, kopš viņš to bija atstājis. Tāpat kā toreiz pagalma vidū redzēja ugunskura vietu, tāpat visapkārt dzīvojamo telpu ieejas bija aizklātas aizkariem, kas gan bija tagad neparasti spilgtās krāsās. Un pēkšņi Gadu pārņēma kāda vārdos nepasakāma jutoņa, kādu viņš nekad nepārdzīvoja, kad atgriezās pēc īsākas vai garākas prombūtnes savā mītnē Šehemas kalnā. Kādu brīdi viņš stāvēja šīs jutoņas pārņemts un nedomādams par to, ko darīs nākamajā acumirklī. Viņš arī nebūtu varējis pateikt, vai tas, kas patlaban norisa tā domās, ir kas patīkams vai arī kas smags, ko viņš vēlētos nomest vai no tā atbrīvoties. Bet tad pašķīrās kādu durvju aizkari un pagalmā viegliem un steidzīgiem soļiem ienāca meitene.

— Ula! Ula!— viņa sauca,— kur tu kavējies?— Viņas balss ieskanēja Gada ausīs kā sudraba zvaniņš — gaišs, maigs un sirsnīgs. Viņa Gadu nebija pamanījusi, bet viegla un smaidīga tuvojās kāpnēm, kas veda mājas jumta telpās. Bet Gads to ieraudzījis **sastinga pārsteigumā — tā bija Abija Aruca meita, viņa sieva, kādu viņš to bija pēdējo reizi redzējis** sava tēva namā!. . Bet ne, jo Abija bija tumšmate, bet meitene, kas smaidīja tepat dažus soļus no tā, ar kuplu matu rotu gandrīz vai saules spožumā!. . . Nesaņēmusi nekādas atbildes savam jautājumam, meitene ātri apsviedās, laikam, lai dotos atpakaļ telpā, no kuras tikko bija iznākusi, un nu pamanīja Gadu. Bet svešinieks to, kā likās, nebūt nebija pārsteidzis, kaut gan viņa bija visai nepilnīgā tērpā un vaļējiem matiem.

— Esi sveicināts, svešiniek,— viņa smaidīdama uzrunāja Gadu, kurš stāvēja kā mēms.

— Tu, droši vien, gribi runāt ar manu māti, Abiju Aruca meitu? — viņa, turpinādama smaidīt, jautāja.

— Tu to teici. . . — Gads nu atdabūja valodu, — esmu nācis, lai runātu ar Abiju Aruca meitu. . .—

— Sēdies šeit, — meitene rādīja kādu sēdekli, kurš bija pārsegts ar košu gaišzilu segu, — līdz nāks mana māte Abija un runās ar tevi. . — viegli un it kā lidodama meitene pazuda tais pašās durvīs, pa kurām bija iznākusi.

Gads noskatījās tai pakaļ pārsteigts un apmulsis. Abijas meita! Tā viņa bija teikusi. Bet ja tā, tad?. . . Durvju aizkars pavērās no jauna un pagalmā iznāca neparasti un grezni tērpusies sieviete. Tās melnie mati bija savīti sīkās sprogās un apputināti ar vizošu putekļu kārtiņu, kurai cauri mirdzēja platā matus saturētāja zelta stīpa. Zem ausīm sievietei nokarājās maigi skanošas zelta ripulīšu virknes, bet viņas seja, uzacis un lūpas bija tik devīgi apstrādātas krāsām un pūderiem, ka nebija vairs iespējams saskatīt nekā no tā, ko tur radījusi pati daba un gadi. Un tomēr Gads tūliņ pazina Abiju Aruca meitu, savu sievu. Arī Abija bija pazinusi Gadu:

— Tas esi tu, Gad Adlaja dēls!— viņa paklusi teica un nāca Gadam klāt. Bet viņš, nenolaidis no tās acu, kāpās atpakaļ uz izejas durvīm.

— Miers ar tevi, ak Gad Adlaja dēls,— Abija runāja ar mazu ironijas pieskaņu balsī, — vai tad tu neesi savā tēva namā un vai es neesmu tava sieva? Kādēļ tad tu tik ilgi neesi šeit atgriezies un kādēļ tu baidies man tuvoties?—

— Lai kungu Kungs izlej pār tevi savu svētību,— Gads teica piesmakušā balsī,— un mana tēva nams lai ir tev patvērums. . .—

Gads runāja kā transā, gandrīz pats nesaprazdams vārdus, kas vēlās tam pār lūpām, it kā kādas svešas balss runāti.

— Sēdies, Gad, — Abija aicināja,— līdz kalpone mazgās tavas kājas un nesīs maizi un vīnu.—

Gads nevarīgi noslīga akmens solā pie ugunskura, bet Abija sasita plaukstas. Tūliņ no kādām durvīm izskrēja brūna meitene un nolocījās Abijas priekšā, bet tā viņai kādā Gadam svešā valodā kaut ko pavēlēja. Meitene aizskrēja, bet jau pēc nedaudz mirkļiem atgriezās ar ūdenstrauku un dvieli. Viņai sekoja otra tāda pati brūna kalpone ar segu un spilveniem. Un kamēr pirmā nometusies pie Gada mazgāja tā kājas, otrā apklāja ar segu sēdekli iepretī Gadam un, nometusi tur spilvenus, apsēdināja uz tiem Abiju.

Viss bija norisis tik ātri un klusi, ka tikko sadzirdēja ūdens šļakstēšanu traukā, un nebija ko redzēt, kad Gada kājas bija nomazgātas, nosusinātas, ieziestas ar kādu smaržīgu ziedi, bet zem tām paklāta sega. Tad meitenes aizgāja, bet to vietā ieradās vecīgāka sieva ar svaigas mīklas trauku un pannu. Ātri un veikli viņa uzpūta ugunskurā liesmas, uzmeta tām sausus zarus un iepildījusi pannā mīklu, turēja to virs uguns. Ienāca brūns vīrietis ar garkaklainu māla trauku, mazu galdu un sudraba dzeramiem kausiem. Novietojis galdu ar kausiem pie Gada kājām, viņš piepildīja kausus ar vīnu. Mirkli vēlāk vecā sieviete turpat galdā nolika kūpošu rausi.

— Ēd un dzer, Gad,— Abija teica un paņēma arī pati vīna kausu,— jo ēdiens stiprina mūsu miesu, bet vīns iepriecē sirdis. . .— viņa pacēla kausu.

Bet Gada rokas gulēja nekustīgi uz viņa ceļiem. Viņa satraukums un nevarība to bija atstājuši. Viņš nu juta sevi kā Šehemas kalna iemītnieku. Tas, ko **viņš domāja, nākdams** uz Šunemu nakts tumsas maldināts, bija bijis tikai ļauns sapnis, Jehovas sūtīts viņa pārbaudei. Tāds pat sapnis bija arī svešā sieviete, ko viņš kādreiz bija turējis par savu sievu. Un pat viņa tēva nams, kuru viņš bija labprātīgi pametis, vai tas varēja būt viņa īpašums? Nē, tā bija sveša telpa, kurā valdīja sveša sieviete, kas visu bija pārveidojusi pēc sava prāta, un kur nebija vietas ne Jehovam, ne tā dotiem likumiem. Šī sieviete kādreiz bija novērsusies no sava vīra un nekas nerādīja, ka viņa to nožēlotu.

Pagalmā atkal ienāca gaišmatainā meitene un Abija to pasauca pie sevis.

— Šī ir tava meita, ak Gad,— Abija teica pasmaidīdama, — un šis vīrs, Abišaga, ir tavs tēvs. . .—

(Turpinājums sekos)

MAIJA BALLE

1965. g. 1. maijā, pl. 7.30 vak. — **jauniešu Hutenēnijs**
pl. 8.00 vak. — **kopējā balle**

Latviešu nama abās zālēs, 491 College St., Toronto

HUTENĒNIJS: Jaunās dziesmas, vecās dziesmas, joki un vēl . . . nāc un paklausies!

Ieeja $1,25 un $0.75 LNJAK biedriem.

MAIJA BALLE: $2.50 — Maija karalienes vēlēšanas

Ielūdz DAUGAVAS VANAGI un LATVIEŠU NACIONĀLĀS JAUNATNES APVIENĪBA.

Hutenēnija biļetes labas arī ballei.

Šogad notiks plašākais 14. jūnija atceres sarīkojums

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PAPLAŠINĀTA VALDES SĒDE 20. APRĪLĪ TORONTO.

Baltijas tautu federācijas Kanadā gadskārtēji rīkotais 14. jūnija sēru sarīkojums šogad būs plašākais, kāds jebkad noticis. To rīko sakarā ar Baltijas valstu 25 gadu komūnistu okupāciju, 14. jūnija un sekojošās deportācijās aizvesto piemiņai, kā arī Apvienoto nāciju 20 gadu darbības atcerei un tās cilvēku tiesību deklarācijai. Šīs cilvēku tiesības gan plaši izmanto un daudzina jaunajās Afrikas un citās valstīs, bet maz kas darīts attieksmē uz komūnistu režīmam pakļautajām valstīm, it sevišķi Latviju, Lietuvu un Igauniju, kas komūnistu varā nokļuva kā pirmās. Tādēļ Baltijas tautu federācijas sarīkojums šogad būs ne tikai piemiņas sarīkojums, bet vispārēja cilvēku tiesību manifestācija. Kā LNAK valdes sēdē ziņoja priekšsēdis J. Niedra un BTFK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, zināma sadarbība šo sarīkojumu saskaņošanā ievadīta arī ar ASV Baltijas tautu centrālajām organizācijām. Par galvenajiem runātājiem aicinās redzamākos ASV un Kanadas politiskos darbiniekus un sarīkojumos paredzēts pieņemt deklaracijas Baltijas tautu brīvības atgūšanai. Lai sarīkojumi izvērstos par tiešām iespaidīgu masu sanāksmi, ikviena tautieša līdzdalība nepieciešama. Toronto šis nozīmīgais sarīkojums notiks 17. jūnijā Massey Hall telpās.

Par savu vizīti pie Latvijas sūtņa Dr. A. Spekkes, piedalīšanos ALAs valdes sēdē un ASV DV delegātu sapulcē LNAK valdes sēdē ziņoja priekšsēdis J. Niedra. Vispārējos vilcienos pārrunāta rīcības saskaņošana sakarā ar Pad. Savienības pieteikto līdzdalību pasaules izstādē Montreālā 1967. gadā. Šai sakarā BTFK jau izdarījusi attiecīgu iesniegumu Kanadas federālās valdības tirdzniecības ministram M. Šarpam (Sharp), kas atsevišķā vizītē pieņēmis arī BTFK delegāciju ar priekšsēdi T. Kronbergu. Līdzīga vizīte paredzēta arī pie ārlietu ministra parlamentārā sekretāra Dr. S. Haidaša.

Jau LNAK padomes sesijā pārrunāts Austrālijas latviešu apvienības ierosinājums par BPLA darbības paplašināšanu, ko LNAK ieskata par nepieciešamu, uzdodot valdei izstrādāt konkrētus priekšlikumus. Šis jautājums skarts arī ALA's valdes sēdē un sarunā ar sūtni Dr. A. Spekki. Pie šī jautājuma plašāk pakavēsies LNAK šī gada rudens sesijā. J. Grodnis ierosināja pat izraudzīt atsevišķu komisiju vai personu, kas nopietni iedziļinātos iespējās par BPLA darbības palašināšanu un aktivizēšanu. Kā zināms, līdz šim BPLA darbība galvenokārt izpaudās sarakstes ceļā, jo tā sastādījās no visu zemju centrālo organizāciju vadītājiem. Ievērojot Latvijas diplomātiskā korpusa darbības loku un pēdējā laikā notikušo sastāva samazināšanos, BPLA būtu jāuzņemas lielāka aktivitāte arī dažādos politiskos jautājumos. Tas būtu panākams, ja bez BPLA priekšsēža prof. P. Lejiņa ASV izveidotu valdes kodolu zināmu jautājumu izlemšanai un kārtošanai. Paredzētajā LNAK rudens sesijā šis tad būs viens no svarīgākajiem jautājumiem, kurā nāksies pieņemt konkrētus lēmumus.

Sarunā ar sūtni Dr. A. Spekki LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra iztirzājis stāvokli, kāds radies ar Latvijas ģenerālkonsula Braisona atteikšanos, par ko mūsu laikrakstā ziņots jau agrāk. LNAK valdes nedalīts ieskats ir, ka Latvijas konsulāts Toronto ir nepieciešams, it sevišķi tagad, kad tam panākta Kanadas federālās valdības atzīšana.

J. Niedra piedalījies arī ASV DV delegātu sanāksmē, nododot Kanadas latviešu sveicienus.

Plašākās pārrunās LNAK valdes locekļi pakavējās arī pie informācijas nozares vadītāja G. Brikmaņa ierosinājumiem attieksmē uz iesniegumiem ASV un Kanadas valdībām. Ierosināto petīciju ar parakstiem dziesmu svētku laikā vienojās izdarīt individuālu vēstuļu veidā, kurām tekstu izstrādās sazinā ar politisko nozari un Baltijas tautu federāciju. Pārrunāja arī iecerētās grāmatas izdošanu angļu un franču valodā par Baltijas valstīm, kas būtu īstenojama ar BTFK atbalstu. Sakarā ar nēģeru tiesību jautājumu ASV, daļa Toronto mācītāju noturēja kopēju aizlūgumu,— to varētu izmantot arī 14. jūnijā aizvesto aizlūgumiem. Tādēļ pilnvaroja G. Liepiņu stāties sakaros ar minētajiem mācītājiem un aicināt tos piedalīties arī Baltijas tautu aizvesto aizlūgumā.

N. Austriņa aizstāvēto manifestāciju vai demonstrāciju rīkošanu pie Apvienoto Nāciju mītnes un citām iestādēm pašreizējos apstākļos LNAK valde atzina par nepiemērotu, jo delegācijas, iesniegumi un vēstuļu akcijas parasti dod labākus rezultātus.

Par LNAK pārstāvi Londonā (Ontario) apstiprināja E. Biti līdzšinējā E. Upīša vietā, kas no pienākumiem atlūdzies. Sakarā ar J. Kalna pārcelšanos uz Toronto, viņu uz paša lūgumu atbrīvoja no LNAK pārstāvja pienākumiem Vankuverā.

LNAK valde piešķīra $25.— TLB sestdienas skolai abiturientu apbalvošanai. No palīdzības nozares līdzekļiem nolēma izmaksāt $55.— sainīša nosūtīšanai uz okupēto Latviju.

Valdes sēdē pārrunāja arī 14. jūnija ziedojumu vākšanas akciju, ko organizē DV KV sazinā ar LNAK. Par to tuvākas sarunas kārtos priekšsēdis J. Nied-

Pilnvaroja kasieri K. Tanni Latviešu nama akciju saņemšanai. Ar „Latviešu Filma" vadītāju V. Petraševicu noskaidros iespējas kultūrfilmu un Klīvlendas dziesmu svētku filmu izrādēm.

Pirms LNAK valdes sēdes ar klusuma brīdi godināja mirušos lāčplēšus — ģen. O. Dankeru un plkv. E. Kreišmani.

Bez priekšsēža J. Niedras valdes sēdē piedalījās prezidija sekretārs G. Liepiņš, valdes priekšsēža vietnieks T. Kronbergs, sekretāre V. Toma, kasieris K. Tannis, biedrzinis A. Rāviņš, valdes locekļi A. Smiltnieks un J. Grodnis, kultūras un izglītības nozares vad. J. Mežaks, jaunatnes nozares vad. A. Vanags, palīdzības nozares vad. K. Priedītis, revīzijas komisijas locekļi J. Rolavs, B. Senkeviča, E. Upenieks un LNAK pārstāvis Savstarpējā sadarbības līgā N. Austriņš.

R. N.

VĒLAMS ATJAUNOT BAKU POTES

Kanadas veselības līga vērš iedzīvotāju uzmanību uz vēlamību atjaunot baku potes pieaugušiem un bērniem, jo kopš pēdējās iepotēšanas pagājuši vairāk nekā 5 gadi. Bakas Amerikas kontinentā nav gluži nepazīstamas, jo vairākkārt gadījies, ka slimība ievazāta no subtropiskajām vai tropiskajām zemēm, kurās bakas pieskaitāmas visai izplatītajām slimībām. Bakām ir vairāki paveidi; vieglākajā — alastrimā — mirstība ir maza. Citādi ar melnajām bakām, te mirstība sasniedz vairāk nekā 50 proc.

Pirms 10 gadiem kāds vilciena vadītājs „ieveda" melno baku sērgu Montreālā. Saslimušo skaits sniedzās pie 20.000, nāves gadījumi 9 mēnešos — 3164, no tiem 2717 bērnu zem 10 gadiem. Lielākā mirušo daļa bija potēta pret bakām zīdaiņa un mazbērna vecumā.

Acīm redzot, ieskats, ka viena baku pote pasargā pret šo slimību uz mūžu, ir maldīgs.

S.ra.

SABIEDRISKS VAKARS AR ‚LA' REDAKTORU

DV Kanadas valdes rīkotajā iepazīstināšanas vakarā red. A. Vinčels pateicas par novēlējumiem. Galda priekšplānā no kreisās — B. Šmite, I. Epnere un DV apgāda vadītājs K. Purmals; aiz galda — virsnieku apvienības Kanadā valdes pr-dis J. Šmits, Baltijas tautu federācijas Kanadā pr-dis T. Kronbergs, LNAK valdes pr-dis J. Niedra, N. Vinčele, A. Vinčels un DV Kanadas valdes pr-dis R. Epneris. Foto: JAK

Tuvu pie 100 sabiedrības un organizāciju pārstāvju 24. aprīlī pulcējās Latviešu namā, kur DV Kanadas valde bija rīkojusi mūsu laikraksta galvenā redaktora Alfrēda Vinčela iepazīstināšanas vakaru. DVKV priekšsēdis R. Epneris vispārējos vilcienos raksturoja A. Vinčela līdzšinējās žurnālista un redaktora darba gaitas, novēlot vislabākās sekmes laikraksta tālākā veidošanā. Red. A. Vinčels, kas kopā ar dzīvesbiedri Ņinu tikai nesen ieradās Toronto no Vācijas, vērtējot savus pirmos iespaidus, uzsvēra, ka par savu galveno uzdevumu uzskata — laikrakstu veidot tā, lai ikviens lasītājs varētu teikt: „Tas ir mūsu laikraksts." Sirsnīgos vārdos jaunais redaktors cildināja arī viņam un kundzei izrādīto laipno uzņemšanu.

LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra draudzīgās pārdomās pakavējās pie laikraksta līdzšinējās nozīmes sabiedriskajā dzīvē un izteica LNAK valdes un visu latviešu novēlējumu,lai A.Vinčela ieceres un darbs vainagotos sekmēm, reizē apsolot arī iespējamo sabiedrības atbalstu.

Sirsnīgus vārdus un novēlējumus redaktoram A. Vinčelam veltīja LPB Kanadas kopas priekšniece Biruta Šenkēviča, kam kollēģiāli pievienojās arī laikraksta „LAIKS" Kanadas redaktors Maksis Čulītis.

Toronto Daugavas vanadžu kopas klātie kafijas galdi bija turpinājums iesāktajiem novēlējumiem un draudzīgajām pārrunām.

R. Norītis.

DIŽDANCĪŠA PIRMĀ DEBIJA

Toronto latvieši, kas bija ieradušies uz Diždancīša pirmizrādes sarīkojumu, varēja pārliecināties, ka latviešiem aug jauna tautas deju dejotāju saime, kas ar laiku aizstās gados vecākos dejotājus.

Sarīkojuma programmu ievadīja Diždancis ar trīs tautas dejām. Pēc tam „Toronto Lācīši" iepriecināja ar savām dziesmām klausītājus, dodami vēl piedevu.

Sarīkojuma programmas pieteicēja Dagnija Staško, piesakot Diždancīti, pavēstīja skatītājiem, ka jaunākajam dejotājam nepilni seši gadi, bet vecākajam nepilni divpadsmit. Mazie diezgan raiti veica savu uzdevumu, un ja bija kāda kļūme, — tā jau piederas pie pirmizrādes . . .

Aivara Staško vadītā kopīgā tautas dziesma sākumā neskanēja droši, bet vēlāk skatītāji iesila, un tā beidzās it braši, visiem kopīgi dziedot.

Dziesmai sekoja Diždanča izpildījumā trīs tautas dejas un „Trejmeitiņu" dziedātās dziesmas.

Tālākā programmas daļā sekoja „Sudmaliņas" Diždancīša un Diždanča kopīgā sniegumā. Šo deju un arī dažas citas, kas sekoja vēlāk mazo dejotāju izpildījumā, mazie iemācījušies „pa virsu," t. i. iemācījušies vairāk nekā tiem paredzēts dziesmu svētku tautas deju lieluzvedumā.

„Toronto Lācīšu" dziedātās dziesmas un Diždanča dejotās pēdējās trīs dejas tuvināja sarīkojuma nobeigumam, kā pēdējo, mazie un lielie dejotāji izpildīja „Jautro pāri" un sarīkojumu beidza kopīgi nodziedātā apļa dziesma „Kalnā kāpu lūkoties." Pirms tam mazie dejotāji saviem apmācītājiem pateicās ar ziediem.

Patīkami, ka Diždancis savā vidū uzņēmis jaunos dejotājus, kaut cieš snieguma kvalitāte, un audzina jauno audzi, bet — viņi zina, ka pēc viņiem nāks citi, kas turpinās iesākto darbu un saglabās latviskās tradicijas.

R. K.

Tautas pārstāvis dziļā godbijībā pateicas Diždanča vadītājam Zigurdam Miezītim un viņa dzīvesbiedrei Solveigai par latvisko tradiciju saglabāšanu un jauno dejotāju audzināšanu.

Dadža zīmējums

Dziesmu svētku organizācija

Toronto pilsēta Kanadā ir vieta, kur latvieši brīvībā biežāk un lielākā skaitā kā jebkur citur pulcējušies dziesmu svētkos. Apmeklētāju skaits te bijis rakstāms ar 5 zīmju, aktīvo dalībnieku ar 4 zīmju un rīkotāju ar 3 zīmju skaitļiem. Kā tad šos lielākos no visiem svētkiem organizē? Kārtībai, kādai sekojuši pēdējo dziesmu svētku rīkotāji, ir gara un plaša priekšvēsture,

Dziesmu dienas, kas ir dziesmu svētku Kanadā pirmsākums, rīkoja viena organizācija ar vienu komiteju.

1. latviešu dziesmu svētkiem Kanadā bija divas *komitejas*— organizācijas un rīcības. Šāds veids izrādījās nepraktisks un to vairs neatkārtoja. Tā kā visus darbus rīcības komiteja viena pati nevarēja veikt, radīja tā saucamo „lēņu sistēmu". Še rīcības komitejai piekrita tieši organizēt tikai tādus dziesmu svētku sarīkojumus, kas neprasīja daudz cilvēku darba spēka. Pārējos izdeva lielākām organizācijām, saistot „ienesīgos" sarīkojumus ar citiem, mazāk pateicīgiem dziesmu svētku darbiem. Izskanot I dziesmu svētkiem, beidzās arī šī sistēma, kad pieņēma lēmumu visus svētku ienākumus iemaksāt kopējā dziesmu svētku kasē.

2. latviešu dziesmu svētkiem visas Toronto organizācijas kopējā sēdē ievēlēja svētku rīcības komiteju, paturot sev padomdevējas tiesības. Arī šis veids nedeva cerētos rezultātus. Uz sanāksmēm lielā Toronto organizāciju skaita dēļ nekad neieradās pietiekami daudz organizāciju pārstāvju, lai būtu kvorums un varētu notikt pilntiesīga sēde, un tā svētku rīkotājiem bija jāiztiek ar pašu padomu. Lai no šīs neērtās un neizdevīgās situācijas izkļūtu, 2. latviešu dziesmu svētku rīcības komiteja izdarīja aptauju speciālas Dziesmu svētku biedrības dibināšanai. Sekojot gandrīz vienbalsīgam lēmumam, biedrību arī nodibināja. Tajā pārstāvēti visi koŗi Kanadā un tās organizācijas, kuŗām tiešs sakars ar dziesmu svētku rīkošanu, kā arī iepriekšējās dziesmu svētku rīcības komitejas pārstāvji. Darbības laiks ir 4—5 gadi, kurā sanāk uz 2 kārtējām sanāksmēm: pirmoreiz apmēram 2 gadus pirms paredzētajiem dziesmu svētkiem, lai noteiktu tiem vadlīnijas un ievēlētu rīcības komiteju, bet otrreiz ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc notikušajiem dziesmu svētkiem. Otrā sēdē *pieņem rīcības un revīzijas* komisiju ziņojumus, sadala atlikumu un ievēl Dziesmu svētku biedrības valdi. Tā pārņem bijušās dziesmu svētku rīcības komitejas (kas savu darbību izbeidz) saistības un kārto visas lietas, kuŗām sakars ar dziesmu svētku rīkošanu šo svētku starplaikā. Dziesmu svētku biedrība ir atkārtoti pierādījusi savu lietderību un, šķiet, ir viena no nedaudzajām organizācijām, kurai izziņojot sanāksmi, nav jāraksta paziņojumā vispārēji tik raksturīgais teikums: „Ja noteiktā laikā nesanāks attiecīgais biedru skaits, stundu vēlāk notiks jauna sanāksme, pilntiesīga pie katra biedru skaita."

1965. gads Kanadā ir atkal dziesmu svētku gads. Vēl šogad, kad svētkos dziedātās dziesmas būs izskanējušas un svētku rīkotāji pārbaudījuši tīro atlikumu, atkal sanāks Dziesmu svētku biedrības padome. Tajā, tieši vai ar savas organizācijas starpniecību, visi varam būt klāt ar jaunu domu un jaunām idejām. Lai sākam laikus gatavoties!

E. Krūka

DZIESMU SVĒTKU INFORMĀCIJAS CENTRS

Vēl mēnesis līdz dziesmu svētkiem. Laiks aizskrējis kā ar vēja spārniem. It sevišķi to izjutuši svētku rīkotāji.

Informācijas nozare rosīgi strādā,plānojot un izveidojot informācijas centru. Lai labi, ātri un ērti apkalpotu svētku dalībniekus un apmeklētājus, jāpieliek daudz pūļu. Informācijas centrs būs atvērts no svētku piektdienas pusdienas laika līdz svētdienas pusnaktij, dienu un nakti. Uzgriežot telefona numurus 363-9010 vai 363-9019, būs dzirdams: „Informācijas centrs!" un saņemamas atbildes uz visiem jautājumiem. Informācijas nozare ieteic visiem iemācīties divus pantiņus, lai svētkos gūtu nepieciešamo informāciju:

363-9010

Lai tu informēts drīz,
Zvani trīs seši trī,—
Deviņi, aplītis,
Desmit, un tas ir. viss!

363-9019

Lai Tu informēts drīz,
Zvani trīs seši trīs,—
Deviņi, aplis, viens,
Pakaļ deviņi skrien!

TORONTO

◉ Mākslinieku vienības Latvis valde, kas uzņēmusies 4. Dziesmu svētku tēlotājas mākslas izstādes organizēšanu, pagarinājusi darbu pieteikšanas terminu līdz 1. maijam. Darbi piesakāmi J. Zuntakam, 205 Glendonwynne Rd., Toronto 9., Ont.; tālr. 922-4991, uzdodot autora vārdu, uzvārdu, adresi, darba nosaukumu, techniku un cenu. Katrs mākslinieks var pieteikt ne vairāk par 2 darbiem, kas nododami līdz 5. maijam Latviešu namā, 491 College ielā.

◉ Toronto latviešu veterānu organizāciju un kopu rīkotais Kurzemes cietokšņa krišanas 20 gadu atceres svētbrīdis notiks sestdien, 8. maijā, plkst. 6 vakarā Saulainē pie Kritušo karavīru pieminekļa. Svētbrīdi vadīs prāv. A. Skrodelis, Lielajai atcerES dienai veltītu runu teiks konsuls V. Tomsons no Montreālas, bet bijušo cīnītāju vārdā uzrunu šacīs bataljona komandieris, kas pēc cietokšņa krišanas, pārvarot bezgala daudz grūtību, laimīgi izkļuvis brīvībā. Anete Bencone deklamēs V. Lesiņa „Leģenda". — **Braucienam uz Kurzemes cietokšņa atceres svinībām Saulainē īrēs īpašu autobusu. Iepriekšēja pieteikšanās uz vietām tajā līdz 5. maijam pie rīcības komitejas darbinieka A. Aldermaņa (tālr. 425—3297) vai M. Vilka (tālr. 781—9410). Brauciena dalības maksa $2.50 no personas, skolniekiem brīva.**

O. K.

◉ DV nama telpu īres jautājumi sakarā ar sarīkojumiem un sanāksmēm turpmāk kārtojami, informējoties pie R. Strazdiņa DV namā, 123 Huron St. (tālr. 364-0753).

◉ **Sidrabenē no 10.—11. jūlijam notiks DV salidojums sportam un jaunatnei. Sarīkojumu atklās plkst. 14 DVKV priekšsēdis R. Epneris. Pēc tam risināsies sporta spēles, dažādas sacensības, bērnu un jauniešu nodarbības skautu un gaidu vadībā u. c. Vakaram iestājoties, no plkst. 18—20 paredzēta maza atpūta pie ugunskura, kuŗa programmu apņēmies vadīt A. Pērkons. Tad sāksies dejas, bet tās gan būs jābeidz agrāk nekā parasti, jo jūlijā Sidrabenē ir bērnu nometne un nakts miera noteikumi paredz visu nodarbību izbeigšanu plkst. 22. Svētdien, 11. jūlijā plkst. 10 dievkalpojums, kuŗu vadīs māc. A. Čops. DV un jaunatne tajā piedalīsies ar karogiem. Plkst. 11 sporta sacensības vīriešiem un sievietēm, plkst. 15 godalgos uzvarētājus.**

◉ Kanadas federālā valdība piešķīrusi $1.184.983 Ziemeļjorkas slimnīcas celšanai, kas kalpotu Don Mills un apkārtnes iedzīvotāju vajadzībām. Slimnīcā paredzētas 398 vietas; 62 psichiatriskiem slimniekiem un 55 zīdaiņiem. Jaunceltni cer nobeigt 1966. gada oktobrī.

◉ Šajā nedēļas nogalē gaŗākā atvaļinājumā uz Eiropu dodas Dr. Ed. Upenieks. Ceļojuma mērķis Spānija un Italija, pa ceļam uzturoties arī Anglijā. Dr. Upenieks cer iepazīties ar jaunākajiem pētījumiem dažādos specifiskos medicīnas jautājumos. Tā kā atgriešanās paredzēta tikai jūnija vidū, viņu šai laikā aizstās **Dr. Mileiko, pieņemot pacientus parastā laikā un vietā.**

◉ Latviešu katoļu vienības rīkotā Pavasara balle Latviešu namā bija pulcinājusi vairāk nekā 200 jautru viesu. Sarīkojums vienībai dos ievērojamu atlikumu.

◉ Toronto latviešu misiones vadītais radio raidījums „Brītiņš ar Dievu" 2. maijā varēs atskatīties uz 9 raženiem darba gadiem. Aizvadītajā laikā raidījumos ar dievvārdiem piedalījies misiones vadītājs A. Lakšmanis, soliste Maiga Dežardena, Pēteris Geistauts u. c., kā arī vairāki koŗi. Raidījumus turpinās katru svētdienu no plkst. 10.30 — 11 rītā no Ošavas raidītāja CKLB 1350, un to financē galvenokārt ar labprātīgiem ziedojumiem. Sākumā raidījums ilga 15 minūtes, bet vēlāk to pagarināja uz 30 minūtēm, pie kam pēdējā laikā pusi raida angļu valodā Agrīdes Lakšmanes vadībā. Latviešu misiones adrese, kur notiek arī garīgās sanāksmes, ir: A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough, Ont.; tālrunis 621-4218.

LŪGUMS

APCERĒJUMU, LASĪTĀJU VĒSTUĻU UN CITU RAKSTU IESŪTĪTĀJIEM

Laipni lūdzam mūsu laikraksta līdzstrādniekus un citus rakstu iesūtītājus aprakstīt tikai papīra vienu pusi, tāpat rakstīt ar lielākām atstarpēm starp atsevišķām rindām. Ja vien iespējams, lūdzam rakstus arī iesūtīt mašīnrakstā.

LA redakcija.

RAKSTI JAUNATNEI

MĒS

Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda dienās

Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.- Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtījumus adresēt:

2308 DRUMMOND RD.,
M Ē S saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
Niagara Falls, Ontario.

Kā augšējais lasītājiem jau it labi pazīsta
vju priekšā jau atkal tradicionālais un A
kojums — 8. maijā Niagarā notiks gadskā
vienību basketbola turnīru „Niagaras vair
(North Str., plkst. 8 vakarā) uzstāsies Tor
mēr, lielāko interesi un pārrunas izraisa
Kas būs šī skaistākā latviešu meitene, kuras
desmitu? Tas noskaidrosies 8. maijā tradi
papriecāties un atcerēties līdzšinējās karali
Jāņa Ligera fotomontāžā: 1. Dace Eperma
(Velande), 4. L. Pāvula (Toronto), 5. I. V
A. Griķe (Toronto), 8. G. Pētersone (Kli
liene Lita B

Desmit gadu ir ilgs laiks, arī pašreizējā
ma: kur palikušas agrāko gadu ziedu karal
Kanadas vietām, bet kuŗu „valdīšanas laik
jām gaitām, jākonstatē, ka divas no viņā
ģimnazijā. Trīs beigušas universitāti, viena
un veic atbildīgu sabiedrisku darbu Ņujork
nēm vēl turpina izglītību un nākotnē cer g
šās trīs ir laimīgi apprecējušās, nodibinājuš
šinējās tradicijas, no šīm ģimenēm kādrei
ziedu karali

AR PĪPI UZ JUM

Ņujorkas draudzes jaunajā dievnamā pirmajā dievkalpojumā Lieldienās piedalījās vairāk kā 700 baznīcēnu, pie kam ne visi, kas gribējuši to apmeklēt, varējuši tikt iekšā. Daži, redzot pārpildīto dievnamu, braukuši mājās. Amerikāņu baznīcas pārvaldnieks izbrīnījies teicis, ka tādu ļaužu pieplūdumu viņš agrāk neesot redzējis: „Tie nāca un nāca un nebeidza nākt!"

Kopš šī gada sākuma dievkalpojumi šinī baznīcā nenotika, tāpēc Jonkeru pilsētas iedzīvotāji bija pārsteigti, redzot auto straumes ar baznīcēniem pie bijušās Redeemer baznīcas. Daži zvanījuši vietējai avīzei, bet arī avīžnieki nekā nav varējuši pateikt. Lai noskaidrotu apstākļus, aizsūtījuši reportieri. Nākamajā dienā vietējā Jonkeru pilsētas avīzē pirmajā lapā parādījies raksts ar virsrakstu, ka Jonkeros būs latviešu baznīcas centrs. Tālāk teikts, ka pēc automašīnu numuriem spriežot, te bijuši latvieši ne vien no Ņujorkas valsts, bet arī no Ņudžersijas, Konektikatas un pat Virdžīnijas. Rakstītājs tomēr nav spējis ievākt pilnīgi drošas ziņas, viņš tālāk raksta, ka baznīca nopirkta par vairāk kā 100.000 dolariem, ka latvieši ir somiem radniecīga cilts, ka daži uz baznīcu braukuši no tālām vietām ar autobusiem, iespējams pat, ka no visas austrumu piekrastes.

Nākamajā dienā latviešu draudzes pārstāvis devies uz min. laikraksta redakciju paskaidrot, ka latvieši ir baltu tauta, ka šī būs tikai Ņujorkas latviešu Bronksas Vestčesteras rajona baznīca, ka vienīgais redzētais Volkswagen firmas autobuss bijis no Jonkeriem kādam draudzes loceklim novietots mašīnu novietošanas laukumā, ka mašīna ar Virdžīnijas numuru piederējusi kādam armijā iesauktam ņujorkietim. Avīzes redaktors apsolījies ievietot paskaidrojuma rakstu paplašinātajā sestdienas numurā. Kad maija sākumā dievnams būs uz latviešu draudzes vārda, tad solīts plašs raksts ar attēliem.

Pēc tā vērojams, ka latvieši šinī pilsētā, trīs bloki ārpus Ņujorkas pilsētas robežām, uzņemti

labvēlīgi. K
celšanās uz
kalpojums a
amerikāņu
ievērības ci

Cilvēki p
un viņiem j
fakti nepie
firma Ņujo
ju, kādus ž
sa. Aptaujā
Collier nosa
taujas rezul
sījuši 9 pro
Šis žurnāls
vairs neiznā
dījums, cik
ticēt, jo vie
kas mazliet
nojot patiesī

Liekas, lat
zāk nekā p
vieši, kas ie

Līdz brīdim
šanas sacik
gad. Sidrab
mumā redz
brīžiem. Pel

...REDAKTORU

...Vinčels pateicas par novēlēju... DV apgāda vadītājs K. Purmals; ...nits, Baltijas tautu federācijas Ka... N. Vinčele, A. Vinčels un DV Ka...is. Foto: JAK

...ri pas klātie kafijas galdi bija tur... pinājums iesāktajiem novēlēju... miem un draudzīgajām pārru... nām. R. Norītis.

...svētku ...cija

...rija aptauju speciālās Dziesmu ...k svētku biedrības dibināšanai. Se... kojot gandrīz vienbalsīgam iz... mumam, biedrību arī nodibināja. Tajā pārstāvēti visi kori Kana... dā un tās organizācijas, kurām ...r tiešs sakars ar dziesmu svētku rīkošanu, kā arī iepriekšējās dziesmu svētku rīcības komite... jas pārstāvji. Darbības laiks ir 4—5 gadi, kurā sanāk uz 2 kār... tējām sanāksmēm: pirmoreiz ap... mēram 2 gadus pirms paredzē... tajiem dziesmu svētkiem, lai no... teiktu tiem vadlīnijas un ievēlē... tu rīcības komiteju, bet otrreiz ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc notikušajiem dziesmu svētkiem. Otrā sēdē pieņem rīcības un re... vīzijas komisiju ziņojumu, sa... dala atlikumu un ievēl Dziesmu svētku biedrības valdi. Tā pār... ņem bijušās dziesmu svētku rī... cības komitejas (kas savu dar... bību izbeidz) saistības un kārto visas lietas, kurām sakars ar dziesmu svētku rīkošanu šo svēt... ku starplaikā. Dziesmu svētku biedrība ir atbrīvota pierādīju... si savu lietderību un, šķiet, ir viena no nedaudzajām organi... zācijām, kurai ... vispā... rējā rakstura teikums: „Ja noteiktā laikā nesanāks at... tiecīgais biedru skaits, stundu vēlāk notiks jauna sanāksme, pilntiesīga pie katra biedru skai... ta."

1965. gads Kanadā ir atkal dziesmu svētku gads. Vēl šogad, kad svētkos dziedās dziesmas būs izskanējušas un svētku rīko... tāji pārbraukuši ... atlikumu, atkal sanāks Dziesmu svētku biedrības padome. Tajā tieši vai ar savas organizācijas starpnie... cību, visi varam būt klāt ar jaunu domu un jaunām idejām. Lai sākam laikus gatavoties! E. Krūka

DZIESMU SVĒTKU INFORMĀCIJAS CENTRS

Vēl mēnesis līdz dziesmu svēt... kiem. Laiks aizskrējis kā ar vē... ja spārniem. It sevišķi to izjutu... si svētku rīkotāji. Informācijas nozare rosīgi strādā, plānojot un izveidojot in... formācijas centru. Lai labi, ātri un ērti apkalpotu svētku dalīb... niekus un apmeklētājus, jāpieliek daudz pūļu. Informācijas centrs būs atvērts no svētku piektdienas pusdienas laika līdz svētdienas pusnaktij, dienu un nakti. Uz... griežot telefona numurus 363-9010 un 363-9019, būs dzirdams: „In... formācijas centrs!" un saņema... mas atbildes uz visiem jautāju... miem. Informācijas nozare ieteic visiem iemācīties divus pantiņus, lai svētkos būtu ... in... formāciju:

363-9010
Zvani tris seši trī,—
Deviņi, aplītis,
Desmit, un tas ir viss!

363-9019
Lai Tu informēts drīz,
Zvani tris seši tris,—
Deviņi, aplītis, viens,
Pakaļ deviņi skrien!

Kā augšējais lasītājiem jau it labi pazīstamais, bet mazliet papildinātais uzņēmums rāda, durvju priekšā jau atkal tradicionālais un Amerikas kontinenta latviešu saimē populārais sarīkojums — 8. maijā Niagarā notiks gadskārtējie Ziedu svētki ar ASV un Kanadas latviešu vienību basketbola turnīru „Niagaras vairoga" izcīņā. Nobeiguma ballē Stamfordas leģiona zālē (North Str., plkst. 8 vakarā) uzstāsies Toronto Lācīši un notiks daiļuma konkurss. Kā vienmēr, lielāko interesi un pārrunas izraisa jautājums, kas kļūs par 11. Niagaras ziedu karalieni. Kas būs šī skaistākā latviešu meitene, kuras uzņēmums ievadīs Niagaras ziedu karalieņu otru desmitu? Tas noskaidrosies 8. maijā tradicionālajā svētku nobeiguma ballē. Pagaidām varam papriecāties un atcerēties līdzšinējās karalienes 10 gadu tecējumā pazīstamā preses fotografa Jāņa Ligera fotomontāžā: 1. Dace Epermane (Bafalo), 2. M. Hirša (Filadelfija), 3. L. Pētersone (Velande), 4. L. Pāvula (Toronto), 5. I. Vērdiņa (Sv. Katrīnas), 6. I. Eikerte (Hamiltona), 7. A. Griķe (Toronto), 8. G. Pētersone (Klīvlenda), 9. Baiba Zvaune un 10. — pag. gada karaliene Lita Briede (Ročestera).

Desmit gadu ir ilgs laiks, arī pašreizējā dzīves straujajā plūsmā. Tā neviļus prātā nāk doma: kur palikušas agrāko gadu ziedu karalienes, kas bija braukušas no ASV un dažādajām Kanadas vietām, bet kuru „valdīšanas laiks" ildzis tikai vienu gadu? Izsekojot viņu vēlākajām gaitām, jākonstatē, ka divas no viņām izvēlējušās skolotājas darbu — pamatskolā un ģimnazijā. Trīs beigušas universitāti, viena no viņām šodien labi pazīstama amerikāņu presē un veic atbildīgu sabiedrisku darbu Ņujorkas pavalstī. Divas no agrāko gadu ziedu karalienēm vēl turpina izglītību un nākotnē cer gūt panākumus mūzikas un baleta pasaulē. Atlikušās trīs ir laimīgi apprecējušās, nodibinājušas jaunas latviskas ģimenes. Jācer, ka, turpinot līdzšinējās tradicijas, no šim ģimenēm kādreiz nāks jaunas kandidātes sacensībā par Niagaras ziedu karalienes vainagu.

J. Vairdotis

ZVIEDRIJAS LATVIEŠU CENTRĀLĀS PADOMES VĒLĒŠANAS ANULĒTAS

Laikā no 13.—15. martam notikušajās Zviedrijas latviešu centrālās padomes vēlēšanās paredzēja, ka interese par tām būs mazinājusies, bet notika pretējais: tautieši vēlēšanās piedalījās lielākā skaitā nekā pēdējās 1962. gadā. Tas likās neparasti, bet aizdomas neradīja. Ja nu notikušās vēlēšanas tomēr anullētas un tās nāksies atkārtot, tad galvenokārt tādēļ, ka pēdējās vēlēšanās par kristīgo demokratu (katoļu) listi bija nodotas tikai 57 balsis, bet šajās vēlēšanās 149. Šis apstāklis radīja aizdomas, ka varētu būt notikušas nelikumības. Tādēļ vēlēšanu komisija, kaut neviena sūdzība nebija saņemta, sabiedrībā radušos aizdomu dēļ izdarīja rūpīgu vēlēšanu materiālu pārbaudi, — kā teikts oficiālajā paziņojumā. Pārbaudē konstatēts, ka 30 vēlēšanu aploksnes ar dažādām balsotāju dzīvesvietām nodotas pastā tālu no tām, bet visas vienā dienā. Tuvāk pārbaudot 6 aizdomīgus gadījumus, noskaidrots, ka šīs personas vēlēšanu materiālus nemaz nav saņēmušas un vēlēšanās piedalījušās. Tas nozīmē, ka viņu vārdus izmantojušas citas personas! . . .

Attieksmē uz šo skandalu Zviedrijas latviešu dzīvē, ZLCP vēlēšanu komisija oficiālajā paziņojumā cita vidū paziņojusi: „Pēc rūpīgas materiālu pārbaudes vēlēšanu komisija nolēma, ka vēlēšanas nevar atzīt par notikušām. Tā kā visi vēlēšanu materiāli un arī pasta kastītes atslēga atradās vēlēšanu komisijas priekšsēža V. Kraukļa rīcībā, vēlēšanu komisija spiesta atzīt, ka par notikušo vainojams vēlēšanu komisijas priekšsēdis V. Krauklis. Pēc tam V. Krauklis paziņoja, ka atsakās no vēlēšanu komisijas priekšsēža pienākumiem."

Šis vēlēšanu komisijas atzinums apstiprināts tās paplašinātā sēdē 11. aprīlī, kurā piedalījušies arī visu ZLCP atsevišķo grupu — Daugavas vanagu, nacionālo darbinieku, zemnieku savienības un kristīgo demokratu — pārstāvji. Sēdē nolēma laikā no 13.—15. maijam izziņot jaunas vēlēšanas, kurās varēs kandidēt tās pašas grupas ar tiem pašiem sarakstiem, kas kandidēja jau marta vēlēšanās. Pārmaiņas pieļaujamas vienīgi gadījumā, ja kāds no kandidātiem tagad atteiktos kandidēt vai tiktu atsaukts. Vēlēšanu komisiju tagad vadīs agrākais vicepriekšsēdis — Daugavas vanagu pārstāvis I. Freimanis.

L.

P. un L. Vītoliņu 3 cēlienu komēdijas „Septiņi mīlētāji" pirmizrāde Kanadas latviešu teātra Toronto ansambļa uzvedumā notiks 15. maijā plkst. 8 vakarā Royal Ontario mūzeja zālē. Uzņēmumā režisors V. Pukats un I. Kalviņa. Foto: J. Ligers

JAUNA DV APVIENĪBA ASV

ASV DV zemes valde apstiprinājusi šī gada 27. martā nodibināto DV apvienību Kolorado valstī. Tās darbu vada valdes pr-dis Vilis Zobens.

Zemes valde ar ASV DV goda rakstu par rosīgu un sekmīgu darbu organizācijas mērķu īstenošanā apbalvojusi DV Dimoinas apvienības darbiniekus Veltu Žuburi un Arvīdu Stundiņu.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

Ņujorka

● Ņujorkietis Kārlis Pētersons janvāra sākumā devās ceļojumā pa Dienvidameriku ar nolūku apceļot visas šī kontinenta valstis. Marta sākumā viņš bijis Brazīlijas lielpilsētā Riodežaneiro, kur piedalījies karnevālā. Pēc tam devies uz Buenosairesu Argentīnā. Aprīļa vidū bijis Peru galvaspilsētā Limā. Perū tuksneši mainoties ar džungļiem, bet Andu kalni pastāvīgi klāti ar sniegu. Pavasarī K. Pētersons cer būt atpakaļ Ņujorkā.

● Garīgs koncerts Īstoranžā, Ņudžersijā, 12. septembrī Pirmajā luterāņu baznīcā. Ņudžersieši nolēmuši piedalīties Ņujorkas draudzes Katskillu lauku īpašuma talkā 12. jūnijā.

● Lojālitātes parādē Ņujorkā 1. maijā igauņi, latvieši un lietuvieši ies kopējā gājienā aiz lielā plakāta. Katrai tautībai būs atsevišķi mazāki plakāti. Ņujorkas latviešu organizāciju padome izsūtījusi aicinājumu skolām, skautiem un organizācijām, kas varētu parādē piedalīties tautas tērpos, cerot uz atsaucību. Parāde šogad virzīsies pa Piekto aveniju virzienā uz Centrālo parku, t. i. pretējā virzienā kā iepriekšējos gados.

I.

KLĪVLENDA

● Klīvlendas DV apvienība 8. maijā, plkst. 7 vakarā savā mītnē atzīmēs Kurzemes cietokšņa kapitulācijas 20. gadadienu. Atceres aktu ievadīs māc. Brieža vadīts svētbrīdis, par Kurzemes cīņu nozīmi referēs K. Avens. Latviešu tautas dziesmām veltītā koncertā dziedās Marta Cakare (soprāns) Zentas Vīķes pavadījumā.

AR PĪPI UZ JUMTA

Ņujorkas draudzes jaunajā dievnamā pirmajā dievkalpojumā Lieldienās piedalījās vairāk kā 700 baznīcēnu, pie kam ne visi, kas gribējuši to apmeklēt, varējuši tikt iekšā. Daži, redzot pārpildīto dievnamu, braukuši mājās. Amerikāņu baznīcas pārvaldnieks izbrīnījies teicis, ka tādu ļaužu pieplūdumu viņš agrāk neesot redzējis: „Tie nāca un nāca un nebeidza nākt!" Kopš šī gada sākuma dievkalpojumi šinī baznīcā nenotika, tāpēc Jonkeru pilsētas iedzīvotāji bija pārsteigti, redzot auto straumes ar baznīcēniem pie bijušās Redeemer baznīcas. Daži zvanījuši vietējai avīzei, bet arī avīžnieki nekā nav varējuši pateikt. Lai noskaidrotu apstākļus, aizsūtījuši reportieri. Nākamajā dienā vietējā Jonkeru pilsētas avīzē pirmajā lapā parādījies raksts ar virsrakstu, ka Jonkeros būs latviešu baznīcas centrs. Tālāk teikts, ka pēc automašīnu numuriem spriežot, te bijuši latvieši ne vien no Ņujorkas valsts, bet arī no Ņudžersijas, Konektikatas un pat Virdžinijas. Rakstītājs tomēr nav spējis ievākt pilnīgi drošas ziņas, viņš tālāk raksta, ka baznīca nopirkta par vairāk kā 100.000 dolariem, ka latvieši ir somiem radniecīga cilts, ka daži uz baznīcu braukuši no tālām vietām ar autobusiem, iespējams pat, ka no visas austrumu piekrastes.

Nākamajā dienā latviešu draudzes pārstāvis devies uz min. laikraksta redakciju paskaidrot, ka latvieši ir baltu tauta, ka šī būs tikai Ņujorkas latviešu Bronksas Vestčesteras rajona baznīca, ka vienīgais redzētais Volkswagen firmas autobuss bijis no Jonkeriem kādam draudzes loceklim novietots mašīnu novietošanas laukumā, ka mašīna ar Virdžinijas numuru piederējusi kādam armijā iesauktam ņujorkietim. Avīzes redaktors apsolījies ievietot paskaidrojuma rakstu paplašinātajā sestdienas numurā. Kad maija sākumā dievnams būs uz latviešu draudzes vārda, tad solīts plašs raksts ar attēliem.

Pēc tā vērojams, ka latvieši šinī pilsētā, trīs bloki ārpus Ņujorkas pilsētas robežām, uzņemti labvēlīgi. Kādas draudzes pārcelšanās uz šo pilsētiņu un dievkalpojums ar 700 baznīcēniem amerikāņu iedzīvotājiem licies ievērības cienīgs.

Cilvēki parasti liekas godīgi, un viņiem jātic tik ilgi, kamēr fakti nepierāda pretējo. Kāda firma Ņujorkā izdarījusi aptauju, kādus žurnālus ņujorkieši lasa. Aptaujā ievietots arī žurnāla Collier nosaukums, ko pēc aptaujas rezultātu izvērtēšanas lasījuši 9 proc. no iztaujātajiem. Šis žurnāls jau sešus gadus vairs neiznāk. Te zināms pierādījums, cik šādām aptaujām var ticēt, jo vienmēr gadīsies cilvēki, kas mazliet paleposies, pievienojot patiesībai mazliet izdomas.

Liekas, latvieši dzeju lasa mazāk nekā prozu. Tomēr ir latvieši, kas iegādājas gandrīz visas dzejoļu grāmatas un tikai nedaudz prōzas apcerējumu. Kāds Latvijas senātors Ņujorkas apkārtnē iegādājies visus latviešu dzejoļu krājumus, priekšroku dodot noteiktas formas dzejniekiem. Ārpus dzejas viņš cienī atmiņu grāmatas, kā arī vēsturiska satura izdevumus, bet samērā maz lasa daiļprōzu Par gaumi nestrīdas.

Ezītis

„JAUNĀS GAITAS" IZSTĀDE AICINA

Neviena plašāka apmēra gleznu izstāde nebūtu pilnīga, ja tajā skatītājs neatrastu mūsu meistara Jāņa Kalmītes „Riju". Mākslinieks nupat piesūtījis „Jaunās Gaitas" ceļojošai izstādei krietna formāta eļļas gleznu, kuru kopā ar 80 citiem mākslinieku darbiem varēs skatīt nākošo svētdienu, plkst. 2 pēcpusdienā, kad Latviešu namā Toronto atklās ceļojošo mākslas skati. Kā jau agrāk minēts, skatē piedalīsies latviešu mākslinieki no Anglijas, Austrālijas, Dānijas, Kanadas, ASV, Argentīnas un Vācijas. Izlozē ies visi darbi — uz katrām 30 lozēm izlozējot vienu mākslas darbu. Interese par izstādi jau tagad atradusi atbalsis: to rīkot citos centros lūguši tautieši un organizācijas Čikāgā, Milvokos, Kalamazū, Klīvlendā un citur.

Gleznotājs un grafiķis Niklāvs Strunke savā grāmatā „Svētā birze" saka, ka „savā būtībā latviešu glezniecības skola ir konservātīva. Konservātīvisms ir mūsu tautas asinīs". Šo citātu pārspriedīs diskusiju panelis „Jaunās Gaitas" ceļojošās skates atklāšanā 2. maijā Latviešu namā Toronto.

Uz redzēšanos 2. maijā pēcpusdienā!

K.

KO SOLA ŠĪ VASARA TORONTO PELDĒTĀJU PRIEKIEM?

Līdz brīdim, kad Sidrabenes peldētavā atskanēs pirmais starta šāviens pirmajām šī gada peldēšanas sacīkstēm, paies vēl labs laika sprīdis, taču pārrunās šo jautājumu it bieži cilā jau tagad. Sidrabenes territorija paplašinājusies ar jauniegūto zemes gabalu par 16 akriem, un uzņēmumā redzamā pārupes piekalne ar skaistajiem lapu kokiem un pļavu būs jauka vieta atpūtas brīžiem. Peldētavu, kas šovasar būs daudz plašāka, pārceļ augstāk. Nometnei pieteikti jau 170 bērnu.

Foto: J. Ligers

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Hamiltonas Latv. mednieku un makšķernieku kluba šī gada pilnsapulcē ievēlētā valde konstruējusies šādi: priekšnieks E. Šmits - Kalējs, priekšnieka vietn. L. Žulps, sekretārs Z. Upīte, kasieris R. Mierkalns jun. un biedrzinis - mantzinis Ž. Lapuķis; pārstāvis pie Ontario mednieku un makšķernieku apvienības B. Baiks, īpašuma Lielupe pārzinis Ž. Lapuķis, viņa palīgs A. Upenieks. Medību lietas kārtos E. Veldre; makšķerēšanas L. Žulps ar palīgu H. Reņģīti. Šaušanas sporta vadītājs ir Mierkalns jun. ar palīgiem N. Ozoliņu — mazkalibra un D. Kalvi — māla baložu šaušanā. Dāmu komitejas priekšniece Z. Mierkalna.

Valdes konstruēšanās sēdē plašāk pārrunāja un apsprieda arī kluba darbības sasniegumus un trūkumus aizvadītajā gadā. Kluba mednieki un makšķernieki aizvadīto sezonu neuzskata par sevišķi sekmīgu. Sumbra medniekiem, neskatoties uz izmēģināto mednieka laimi tālajos rajonos, mājās bijis jāatgriežas tukšā. Kluba kartotēka rāda 5 nomedītus briežus, 160 zaķu, 130 pīļu, 2 fazanus, 26 irbes un 1 skunksu, kurš nomedīts pašaizsardzības nolūkos. No makšķerniekiem veiksmīgākā izrādījusies jaunatnes grupas pārstāve Zigrīda Jakovica ar „Jautrā Oda" rajonā noķerto 10 mārc. smago līdaku. Daži makšķernieki nebija iesnieguši visas vajadzīgās ziņas par saviem lomiem, kādēļ bija jāpaliek bez uzslavas un medaļām.

Kluba šī gada darbības kalendārs šāds: 15.—16. maijā makšķerēšanas izbraukums uz Wheeler Bay; 19. jūnijā izbraukums un līgošana Lielupē; 24. jūlijā kluba internās šaušanas sacensības Lielupē; 28. augustā triju klubu eksternās šaušanas sacensības Lielupē; 16. oktobrī tradicionālā medību atklāšanas balle Rainbow zālē. Šaušanas treniņi, — māla baložu un mazkalibra, — katru trešdienu Lielupē.

Latvieši trimdas kaleidoskopā

☆ Sidnejā 1. maijā rīko preses balli. Preses pīles izlozes atlikums nolemts LPB rakstnieku palīdzības fondam. Rīcības komiteja veikusi visus balles priekšdarbus, bet zūdās, ka Sidnejas daudzo dzejnieku vidū neesot neviena „peršu kalēja", kas sacerētu balles prologu . . .

☆ Šogad paiet 20 gadu kopš dzejnieka Kārļa Skalbes nāves. Pieminot kluso pasaku un lirikas meistaru, Brisbēnas latviešu skola 24. aprīlī rīkoja Skalbes aktu. Austrālijas 15. kultūras dienās, no 27. — 30. decembrim Melburnā, savukārt paredzēta Raiņa piemiņas izstāde.

☆ Pazīstamais sportists Andris Pētersons Līdsas universitātē Anglijā beidzis zobārstniecības fakultāti un nākotnē galveno vērību veltīs darbam zobu „lāpīšanā", ne vairs galda tenisam.

☆ Interesantu ziņu pasaulei izpaudis Rīgas radiofons 4. aprīlī. Proti, Austrālijā padomju koloniālistiem kalpojot kāds dzejnieks Roberts Dambītis, kurš atļāvis savu garīgo ražojumu krājumu „Zem dienvidu krusta" izdot Rīgā, kā arī žurnāla „Vieštis" redaktors Vilis Ešots. Trešais esot Aleksandrs Daunis, kurš centīgi izplatot okupētās Latvijas izdevumus.

☆ 4. latviešu dziesmu svētkos Kanadā pošas piedalīties lielāka latviešu grupa no Zviedrijas. To izkārto latviešu akadēmiska organizācija. Pulciņš izlidos maija otrā pusē uz ASV, no turienes apciemojot arī Kanadu.

☆ Memingenas latviešu kultūras dienu ievadījumā rīkoja Raiņa piemiņas vakaru, vikārei Agnesei Ponei referējot par Raini un kristīgo baznīcu. Arī Ludvigsburgas un Eslingenas latviešu skolas aprīļa pirmā pusē atzīmēja lielā dzejnieka un mūžības filozofa simtgadi ar referātu, dzejoļiem un „Zelta zirga" uzvedumu.

☆ Laviešu zirgaudzētājs Jāzeps Grodnis, kura rikšotāju pēcteči vēl tagad rikšo Vācijas hipodromos, arī Kanadā nav pametis sacīkšu zirgu audzēšanu. Trīs viņa zirgi piedalās sacīkstēs Toronto Grīnvuda hipodromā.

☆ Svētīgu darbu izdarījuši Lībekas un Hamburgas latviešu jaunieši. Hamburgas starptautiskā jaunatnes kluba aicināti, viņi rīkoja latviešu vakaru 9. aprīlī kluba telpās. Māris Damroze stāstīja dažādu tautību viesiem par Latviju un latviešu jaunatnes darbu trimdā. Uzveda mūsu tautas dejas un ar krāsu diapozitīvu palīdzību iepazīstināja ar latviešu rosmi Eiropā — Hamburgas dziesmu svētkiem u. c.

Aprūpes šefs L. Bērziņš sasniedz Kenedija valkumu.

ASV latviešu aprūpei devuši rekorda summu.

kalna virsotni, atkārtodams se-

Ed. Keiša humors LA.

Kredītkooperācijas pārstāvji ALA kongresā 1962. gadā Milvokos: no kreisās — J. Platais, V. Rubauskis, Dr. A. Lazdiņš, K. Norvelis un R. Krūmiņš.

KO ALA VARĒTU DARĪT?

Amerikas latviešu apvienības statūtu 2. pants deklarē šīs organizācijas mērķus. Viens no tiem (c - punkts) ir — aizstāvēt un izkopt latviešu pilsoniskās, politiskās, reliģiskās un saimnieciskās tiesības. Šeit, tātad, ir runa par tiesību aizstāvēšanu saimniecības laukā, kas faktiski nozīmē mūsu vispārīgo interešu un kopības pasākumu veicināšanu, morālisku atbalstīšanu un idejisku sekmēšanu.

Visās lietās, kas vitālas mūsu nacionālai pastāvēšanai svešumā, kā arī tēvzemes brīvības atgūšanas centienos, ALA vienmēr veikusi un veic lielu un svētīgu darbu. Bet mērķu deklarācijā ir minēta arī tiesību aizstāvēšana saimnieciskajā laukā. Šķiet, ka ar to nav domātas daudzās privātsaimniecības nozares, kuŗās atsevišķi mūsu tautieši no strādniekiem kļuvuši par uzņēmējiem un ar savu centību un neatlaidību guvuši ievērojamas sekmes. ALAs mērķis — aizstāvēt un izkopt saimnieciskās tiesības — būs domāts, liekas, tā saukto saimniecisko kopības pasākumu veicināšanai, kas kalpo ne atsevišķu personu labumam, bet gan vispārības interesēm. Šādi kopības un pašdarbības pasākumi iespējami vairākās nozarēs, bet pati svarīgākā no tām ir kredita kooperācija, lai mūsu naudas ietaupījumus, kredita vajadzības un banku lietas apsaimniekotu atvieši paši.

MŪSU KOPDARBĪBA

Tieši kredita kooperācija, tās tīkla izveidošana un visu latviešu līdzdalība šinī saimnieciski - sabiedriskajā kustībā ir tas lauks trimdas dzīvē, kuŗā ALA ar savu autoritāti varētu darīt ļoti daudz ierosinoša un veicinoša. Dr. A. Karps kādā savā rakstā („Laiks" š. g. 13. martā) attieksmē uz Draudzīgo aicinājumu ir pateicis senu un dziļu patiesību: lielu ideju ierosmei un aicinājumam tās īstenot vajadzīga liela autoritāte. Gluži to pašu varam teikt arī par kredita kooperāciju trimdā. Kopdarbības ideja mums visiem pazīstama no tēvzemes labajiem gadiem. Trimdā tās loma ir vēl svarīgāka nekā bija dzimtenē. Trimdā ne tikai katrā pagastā ir vajadzīga mūsu pašu „banka", bet arī visiem latviešiem būtu pienākums tajā piedalīties un visas naudas un kredīta lietas kārtot tikai pašiem savā naudas iestādē, savā kredītsabiedrībā.

Šī ir ideja, kas īstenota spētu ne tikai celt mūsu labklājību un neatkarību, bet vadītu arī solīdu bazi latvju kultūras sekmēšanai un visnmaz daļēji arī centrālās organizācijas pasargātu no „chroniskā" līdzekļu trūkuma. Šī, lūk, ir ideja, kuŗai nepieciešams aicinājums ar visielāko iespējamo autoritāti. Izšķiroši un svarīgi ir, kas šādu ideju pārvērš par aicinājumu visai tautai. Ir visai svarīgi, kas to deklarē un publicē un ar savu autoritāti dod tai morālisku atbalstu.

Nav vienalga, vai kreditkooperācijas vajadzību ieteic un „sludina" tautsaimnieks Platais un vēl citi savā personīgā ierosmē, pārliecībā un pienākuma apziņā pret savu tautu, jeb to dara mūsu centrālās organizācijas ALA un LNAK, uz kuŗām „visas acis raugās."

Pirms trīs gadiem šo rindu autora ierosinājumā ALA kongress Milvokos atzina, ka turpmāk darba plānā iekļaujams arī saimnieciski - sabiedrisko interešu un vajadzību sektors, kas pa šiem gadiem kļuvis par ievērojamu faktoru trimdas dzīvē. Kopš tā laika tomēr nekas nav dzirdēts, ka ALA kreditkooperācijas veicināšanai un tās atzīšanai par nepieciešamību būtu veltījusi kaut cik uzmanības. Šai ziņā varam teikt: mums ir svarīga kopdarbības ideja — kā regulāri katru gadu vairākus miljonus dolaru pasargāt no aizplūšanas sveštautiešu saimniecībā; mums ir iespēja saviem tautiešiem ASV un Kanadā sagādāt bezmaksas dzīvības apdrošināšanu 10—15 milj. dol. apmērā; mums ir arī zināšanas un pieredze, kas un kā jādara, lai to sasniegtu, bet mums nav paša galvenā — nav aicinājuma ar augstāko autoritāti visiem sekot un piedalīties šīs idejas sekmēšanā un īstenošanā.

Centrālo iestāžu „svētība un atzīšana" trimdas kreditkooperācijai no līdzšinējās klusēšanas un „platoniskās" mīlestības ir jāpārvērš un jādeklarē par plašu un vispārēju aicinājumu trimdinieku saimei. Tas jādara, lai savu naudu un kreditu apsaimniekotu mēs paši un lai prāvā peļņas tiesa no šiem darījumiem palikti pašu mājās, jo tad daļu no tās varēsim izlietot arī pašu centrālo organizāciju uzturēšanai. **Mag. oec. J. Platais**

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

30. aprīlī — plkst. 7.30 Latviešu namā TLB un TL Inženieru kopa rīko kopīgu groziņu vakaru ar 2 filmām; par zveju un mednieciību stāstīs Dr. P. Bārdiņš.

1. maijā — Toronto DV nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

2. maijā — pl. 5 TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

2. maijā — pl. 2 p. p. Latviešu namā Jaunās Gaitas ceļojošā mākslas skate ar izlozi un diskusijām par moderno mākslu.

8. maijā — plkst. 6 vakarā Kurzemes cietokšņa krišanas 20 gadu atceres svētbrīdis pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē.

8. līdz 21. maijam — Gundegas Cennes gleznu izstāde Sv. Jāņa draudzes zālē, 200 Balmoral Ave.

15. maijā — P. un L. Vītoliņu komēdija „Septiņi mīlētāji" pirmizrādē V. Pukata režijā. Royal Ont. muzeja zālē.

15. maijā — plkst. 7.30 vak. Andreja baznīcas telpās TLTA Sestd. ģimnazijas 9. izlaiduma akts.

20. maijā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Runās māc. R. Ekšteins.

5. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.

6. jūnijā — Sidrabenē Pavasara svētki ar sporta sacīkstēm un pēcpusdienas programmu.

10. un 11. jūlijā — DV salidojums sportam un jaunatnei Sidrabenē.

19. jūnijā — Sidrabenē Līgo svētku sarīkojums.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

HAMILTONA

1. maijā — pl. 8 vak. HLB Maija balle Rainbow zālē, Sanford un King.

NIAGARA

8. maijā — Latviešu jaunatnes basketbola turnīrs un tradicionālā Ziedu balle ar Ziedu karalienes vēlēšanām.

17. un 18. jūlijā — Niagaras un draudzības dienas Niagarā Sheraton - Brock hotelī un Garden City Beach, Ontario ezera krastā.

ASV BAZNĪCAS

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2348. Māc. V. Liventāls, tālr. WE 3 - 8326.

AURORA

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons. Tel. FI 3 - 2420.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

9. maijā, plkst 3 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums.

Draudzes dāmu komitejas valdes sēde 5. maijā, plkst. 7.30 draudzes mācītāja mājā

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 8. maijā dievkalpojums.

Bībeles studija ik nedēļas Oklandē, Centrālās luterāņu baznīcas telpās pirmdienās, plkst. 7,30 vakarā, sākot ar 26. aprīli.

Berlingemā 610 Bayswater avenijā, piektdienās, plkst 7.30 vakarā, sākot ar 23. aprīli.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu reliģijumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Saucēns no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

Lūdzu klausaities pirmo un vecāko garīgo raidījumu „Brīdis ar Dievu" savā dvēsē gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Viļņis 1350 — Ošavas raidītājs.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī; tālr. 924—1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510. Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. Avenue, Toronto 7;200 Balmoral

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

2, maijā, plkst. 2 dievkalpojums un svētdienas skola.

BRAMPTONA

23. maijā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

16. maijā, pl. 3 p. p. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. Dr. theol. Kārlis Bilzens no Vašingtonas un draudzes māc. Jānis Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

2. maijā, pl. 2 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums. Viesis māc V. Šēfers no Montreālas; draudzes māc. J. Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 3195.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

9. maijā Ģimenes diena un Kurzemes cietokšņa 20 gadu krišanas atceres dievkalpojums pl. 1.30 p. p. Svētdienas skolas ziemas darba posma nobeigums.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 3903.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 8 vakarā — 104 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

LATVIAN MUSIC

LP 3

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters
Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITĀCIJA; J. Vītols 5 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, drīz pie Dieva.

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:

Reitera koris ar simf. orķ. diriģents Teodors Reiters
J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NĀVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Kalniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 7

Adele Pulciņa - Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Norītis, V. Ruševics, E. Vīnerts, A. Ozoliņš.

J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTĀ STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8

Marisa Vētras dziedoņi, A. Štrombergs, klavieres.
A. Štrombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cīrulis, baritons; MAZĀ BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MĀTES DZIESMIŅA M. MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRĪZ PIE DIEVA I. Birne - Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Štrombergs EJ, SAULĪTE Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA M. MacVicar, soprāns; A. Štrombergs PILNA UPE BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Ķivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS, A. Vītols, baritons; A. Štrombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Ķivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA, MADI ĶERA A. Ķivlenieks; A. Štrombergs APSEGLOJU MELNO KUIĻI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIESTIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. MacVicar, A. Ķivlenieks, J. Cīrulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DĀRZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MĪĻĀ SKŪPSTS. Ludmila Šepe - Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LP 12

Ksenija Bidiņa, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: Sudrabiņa lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguziņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es adīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.

8 tautas dziesmas:

Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ' PUIKA — tenors ar vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA; A. Plīčs SIJĀ AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BRĒCA, NO JŪRIŅAS IZPELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCĪT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVEŠUMĀ KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Zīverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅĀ, solo E. Zīverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BĀLELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTĪ LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Zīverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDĀT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E. Jaunvīksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CĪRUĻA VEDĪBAS solo E. Zīverte; J. Porūks PAVASARA DZIESMA.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svīta: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris; Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Ķezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja piegulā, Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Norītis.

LĪGO LP 021

J. Reinholds LĪGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LĪGo DZIESMU VIRKNE, L. Vīgnera koris, diriģents L. Vīgners; LĪGO MELODIJU VIRKNE, kokļu ansamblis; J. Ķepītis LĪGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners; J. Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, t. dz., diriģents J. Dūmiņš; A. Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JŪRAS VAIDI; J. Vītols KLAUSIES, SPULGACĪT', Anna Ludiņa, soprāns; A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA; E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS, Elfrīda Pakule, soprāns; E. Dārziņš MANA LAIME, Artūrs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS, Žermēna Heine - Vāgnere, soprāns; M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET; J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz., Ērika Tīpaine, soprāns.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ. DŪKŅU SILS, SAULES SVĒTKI, L. Vīgnera koris, diriģents Leonīds Vīgners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIECU TO LAZDIŅU, DZIEDĀTĀJA LĪGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MAGONĪTES; E. Melngailis MEITAS GULA ĀBOLĀ; KAD PĀRNĀKSI, BĀLELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA, T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGĀS, vīru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I. Kalniņš JA, JŪRIŅA, TU MAN DOTU, lībiešu t. dz., vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRĪTĀ SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsla; E. Melngailis LABS ZĪRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK, BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUŅI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Vīru vokāls kvartets. 4 tautas dejas: DANCOT GĀJU AR MEITĀM. Vokāls un instrumentāls ansamblis, ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LĪKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LUDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris; I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

LP 9

Paula Brīvkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kaŗa kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čakstītes dziesma, 10. Pavasara ganības, 11. Glomeņa precības.

6 tautas dziesmas:

Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDĀJ' TAUTU TĪRUMĀ; ES NEIETU TO CEĻIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10

Ernests Māršaus, tenors, Vallija Reizniece - Baranoviča, klavieres. P. Šuberts SĀPES UN CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME; ARĀJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA.

LP 019

A. Jurjāns TĒVIJAI, kantāte, Žermēna Heine - Vāgnere, soprāns, L. Vīgnera koris ar simf. orķ., diriģents L. Vīgners.
J. Graubiņš KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA, jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš; Jēkabs Mediņš STĀDĪJU IEVIŅU, sieviešu vokāls sekstets.

9 dziesmas bērniem:

A. Žilinskis KAĶĪTS MANS, LELLES JAKA, ZIRNEKLĪTIS AUŽ, SLINKAIS JĀNĪT'S, V. Singajevska, bērna balss; A. Žilinskis, klavieres; J. Vītols KĀRLĪTIS, KAĶENĪTE, A. Vanags, tenors; V. Cīrule, klavieres; BALTĀ BĒRZA ŠŪPOLĪTĒ, E. Tipaine, soprāns; V. Cīrule, klavieres; P. Līcīte ŠŪPO MANI MĀMULĪTE, sieviešu vokāls sekstets; J. Vītols AIJĀ ŽŪŽU, LĀČA BĒRNIS, T. Kalniņa koris; diriģents T. Kalniņš

LP 020

Latviešu karavīrs tautas dziesmās
J. Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDĀJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKRĒJA, PADZIEDĀSIM NU, BĀLIŅI; P. Jurjāns ES KAŖĀ AIZIEDAMS; J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LĪGAVIŅA.

Latgaļu tautas dziesmas:

AIZ AZARA AUGSTI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BĀRZI, SĒRMI ZYRGI, JAUNI PUIŠI, KAS MAN BĒJA NADZEIVOT, ES SOVAI MĀMEŅAI, BOLTA PUČE AZARĀ; St. Broka latgaļu jaukts koris, diriģents Stanislavs Broks; LATGOLAS POĻKA, kūkļu ansamblis; PYRMO DĪNA, ŪTRO DĪNA; STOVĒJU, DZĪDOJU; VYSI MAN I VĒJI PYUTE; AI, GALDEŅI; NADŪD, DĪVS, VEITULAM; MYUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu sīvīšu koris ar kūklēm, diriģente Tereze Broka; NAUTRĀNU POĻKA, orķestris.

LP 023

Alfreds Kalniņš, dejas no baleta STABURAGS: 1. VALSIS, 2. ANDANTE AMOROSO, 3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDĀLS, 5. VALSIS, 6. MARŠS.

10 TAUTAS DZIESMAS

Dziedot dzimu, dziedot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni kumeliņi, Smiekls man, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu dienu bites dzinu, Stādīju ievīņu, Tautiešam roku devu, Krauklīts sēž ozolā, latviešu simfonisks orķestris, diriģents Leonīds Vīgners.

LP 024

E. Vīgners KĀ DAUGAVA VAIDA (Trimpula), vīru koris Tēvzeme ar ērģelēm, diriģents H. Mednis; A. Jurjāns LĪGOJIET, LĪKSMOJIET, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ., diriģents L. Vīgners; A. Žilinskis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rīta dziesmiņa, Cepurīte, Pavasara un dzenis, Sēnotāji, Pēterītis ar Miķelīti, Skaišas zaķēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie zēni, Ziemas miegs, Svētki ledus pilī, Laba slava sniedziņam, Krusa un saule, Taurenītis, Negaisā, J. Zābers, tenors, pie klavierēm autors.

DV Grāmatnīcā

491 College St, Toronto 4, Ont

CENA $6.00 + 3% PST.

TRĪS AUTORU
laikmetīgas mūzika
Aleksandra Okolo - Kulaka — Kon... rās daļās čellam un klavierēm. ...
Alberta Jēruma — Rezignāc... četru latviešu gleznotāju darbiem. 1941. gadā, parāda komponista la... tīri romantisku tematu apdarē.
Tālivaldis Ķeniņš — Divers... dziesmu rakstītas 1958. g., ņemot ... du čigānu melodiju.
Dzidris Treimanis — čel...
Mirdza Nāruna — klavi...
Ilgspēlējoša. Cena $ 5.00 ...
LATVIEŠU DZIESMAS:
Skan zvani, Aizejot — Alfreds ... Vēl tu rozes plūc — Em. Dārziņ... zeme — Bruno Skulte. Jaunībai ... Em. Dārziņš.
Ilgspēlējoša plate. Cena $...
Ļoti jaukas dāvanas saviešiem un...
Dabūjamas DV Grāma...
491 College Street, Toront...

VISJAUNĀKĀS GRĀ...
G. Salnais — SĪPOLS UN ORCHIDEJA, ...
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums par L...
PIKV. K. LOBE 70-GADNIEKS ....
K. Turkina — LATVIEŠU-ANGĻU VĀRD...
P. Karelis — BARBAROSSA ....
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALIENE, ...
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, rom...
A. Eglītis — TREŠAIS ZVANS, skat. strād...
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERAT...
K. Dziļleja — STARP DIVIEM KRASTI...
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzeja...
Dabūjamas ...
DV GRĀMATN...
491 COLLEGE STREET, TORO...
(Pasta izdevumiem pieskait...

Reklāmas saiņi:
CEN...
Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu ... 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 ... 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļ... 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes kar... garešu ....
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu ...
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (... ces tik, cik vēlaties, vai arī tikai...
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu ... 4,5 kg bekona, 2 kg risu ....
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots ...
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu ... 4,5 kg rīsa, 4,5 kg cūku tauku ...
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu ... 2 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona ...
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksport...
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg ri...
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, ...
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots ...
Lūdzam adresātā vārdu un adresi ...
DAUGAVAS VANAGU SAIŅ...
491 College St., To...
TEL.: 921—7121
Naudas pārvedumu vai čeku ... „Daugavas Vanagi" ...

MĒS IESPIEŽA...
LAULĪBU UN IESVĒTĪBU IELŪ...
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU...
KONCERTU PROGRAMM...
SARĪKOJUMU BIĻETE...
PLAKĀTUS, DZIESMU...
VĒSTUĻU VEIDLAP...
GRĀMATAS, ŽURN...
Labs darbs. — Mērena...
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NO...
LATVIJA - AMER...
491 College St., Toronto...
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

TRĪS AUTORU

laikmetīgas mūzikas plate

Aleksandra Okolo - Kulaka — *Koncertmūzika četrās daļās čellam un klavierēm.* Ideja ņemta no Alberta Jēruma — *Rezignācija,* komponēta četru latviešu gleznotāju darbiem.

1941. gadā, parāda komponista laikmetīgu pieeju tīri romantisku tematu apdarē.

Tālivaldis Ķeniņš — *Diversijas* par čigānu dziesmu rakstītas 1958. g., ņemot par tematu kādu čigānu melodiju.

Dzidris Treimanis — čello.

Mirdza Nāruna — klavieres.

Ilgspēlējoša. Cena $ 5.00

LATVIEŠU DZIESMAS:

Skan zvani, Aizejot — Alfreds Kalniņš. Dainu Vēl tu rozes plūc — Em. Dārziņš. Kā zagšus — zeme — Bruno Skulte. Jaunībai — Em. Dārziņš. Em. Dārziņš.

Ilgspēlējoša plate. Cena $ 3.75

Ļoti jaukas dāvanas saviešiem un sveštautiešiem.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

G. Salnais — SĪPOLS UN ORCHIDEJA, rom $8.00
Ed. Dunsdorfs — ZĪLE, apcerējums par Latvijas valsti .. $5.00
PIKV. K. LOBE 70-GADNIEKS $2.00
K. Turkina — LATVIEŠU-ANGĻU VĀRDNĪCA $5.70
P. Karelis — BARBAROSSA $7.00
I. Gubiņa — GANDRĪZ KARALIENE, rom. $4.00
I. Šķipsna — AIZ SEPTĪTĀ TILTA, rom. 4.00
A. Eglītis — TREŠAIS ZVANS, skat. strādnieka piezīmes $4.50
Prof. A. Rubulis — LATVIAN LITERATURE $7.00
K. Dziļleja — STARP DIVIEM KRASTIEM, dzeja $4.00
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzeja $3,20

Dabūjamas

DV GRĀMATNĪCĀ

491 COLLEGE STREET, TORONTO 4, ONT.

(Pasta izdevumiem pieskaitīt 25c.)

Reklāmas saiņi: CENAS US DOLAROS

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 295 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu .... $ 29.00
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu .... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 36.50

Lūdzam adresāta vārdu un adresi rakstīt skaidri.

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.
TEL.: 921—7121

Naudas pārvedumu vai čeku rakstīt uz „Daugavas Vanagi" vārda

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Mūsu mīļais

IMANTS LĪDUMS

dzimis 1922. g. 23. janvārī Rankas pag., mūžībā aizsaukts 1965. g. 16. aprīlī. Pārpelnots 19. aprīlī un apglabāts Silverbrook kapos Vilmingtonā, Del.

Dziļās sērās: MĀTE LATVIJĀ, DZĪVESBIEDRE AR MEITĀM, MĀSA ILGA AR ĢIMENI AUSTRĀLIJĀ, BRĀLIS LAIMONS AR ĢIMENI KANADĀ, BRĀLIS ROBERTS AR ĢIMENI ASV UN SIEVAS VECĀKI.

Ir divas valstības — mirušo un dzīvo: tilts starp tām — mīlestība.

VECTĒVA ZINTIS

Par gaismu, kuŗa var paiet mums garām

Gaisma sāk dzīvot, tikko mēs to ieskatām — jau ar pirmo rīta blāzmu. Neieskatīta — tā var paiet mums garām. Bet gaisma, kas pagājusi garām, — nav vairs atsaucama atpakaļ.

Par tagadni

Kas par to, ka bieži vien mēs vairāk dzīvojam pagātnē un nākotnē nekā tagadnē! — Kāpēc mums būtu jāpieķeras tagadnei, ja tā neapmierina mūs?

Par mūsu dzirdēšanu

Vai nav tā, ka mēs gan sadzirdam sīkas lietiņas, bet lielās lietas paiet garām mūsu dzirdei, jo sevišķi tad, kad jāklausās ar sirdi?

Par sevis neatrašanu

Ja kādreiz nevari vairs atrast pats sevi, tad bēdz no citiem, arī no vismīļākā drauga, un paliec vientulībā, kamēr tukšums atkāpjas no tevis un jaunas dzīvošanas un darbošanās alkas atnāk bildināt tavu sirdi.

Par sastapšanos ar prieka puķi

Ir tādi cilvēki, kuri sūrojas par dzīves vienmuļību, par to, ka prieks tik bezgala reti iegriežoties viņu pajumtē. — Vai šie cilvēki nav lieli patmīļi, gaidīdami, lai prieks aizvien ierastos pie viņiem? Vai kādreiz arī viņi nevarētu pakāpties grūtuma kalnā, lai tur sastaptos ar prieka puķi? . . .

Par ķermeni un dvēseli

„Dzimtene ir cilvēkam tas pats, kas ķermenim dvēsele," saka ievērojams krievu rakstnieks, emigrants Merežkovskis. — Vai nav tā, ka tiem, kas savu dzimteni pazaudējuši, tagad jāstaigā ar atkailinātu dvēseli? Bet kas reiz atkailināts — palicis bez seguma, viegli pieejams ārdošiem elementiem, tam draud drīza bojā eja.

Par brīvību un patvaļu

Ir tādi cilvēki, kuri katru patvaļas ierobežošanu ieskata par brīvības ierobežojumu. Tie ir tādi, kuŗiem viņu patvaļa liekas esam īstenā brīvība, bet īsteno brīvību viņi nemaz nepazīst.

Par zemes lodi, kas beigusi piederēt cilvēkiem

Komūnistu zemēs par īstiem cilvēkiem neieskata tos, kas nav komūnisti. Turpretim tā sauktajās rietumu civilizācijas zemēs, individuālistu neieskata par šīs civilizācijas locekli. Tad nu iznāk tā, kā saka rumāņu rakstnieks Virgils Georgius: „Zemes lode ir beigusi piederēt cilvēkiem," tā eksistē vai nu tikai priekš standartizētiem pilsoņiem vai diplomētiem komūnistiem.

Par cilvēka visstiprāko ieroci

Cilvēka visstiprākais ierocis ir viņa gars. Bez gara līdzdarbības nav panākama neviena uzvara. Ja gribi būt un pastāvēt, stiprini garu un stiprinies pats uzticībā gara varenībai.

Par cilvēku un civilizācijas kāpuru

Vai nav tā, ka īsta cilvēka dīvas būtiskās īpatības ir prieks un bēdas? Turpretim civilizācijas kāpurs, kas jau vairākās zemēs tagad aizstāj cilvēku, — īstas priecāšanās vietā prot tikai iztrakoties; bēdu, turpretim, tas nemaz nepazīst.

Edvarts Tūters

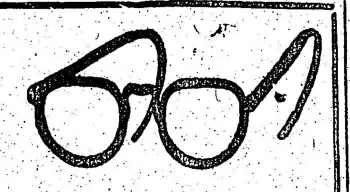

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIĶIS LUNSKY

VOLDEMĀRA SKAISTLAUKA
dzejoļu grāmata

TĀ PAGĀJA DZĪVE

Dzejoļi veltīti Latvijas atbrīvošanas cīņām, latvju strēlniekiem, lāčplēšiem, kara invalīdiem, jauniešiem, sardžu un darba vīriem, seno dienu Eslingenai, jau mūžībā aizgājušajam archibīskapam T. Grīnbergam, mīlai — kā tā rodas, uzliesmo un dziest, un pārdomām par dzīves saulrietu.

Glīti iesieta grāmata, ar 2 autora ģīmetnēm, maksā $3...

DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1,50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8,50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
JĀNI LĀCI, 33 - 27 - 91st. Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
A. LIBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNITI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.
R. Dīķi, R. 2, Waverly, Ohio.
J. LAZDIŅŠ, 5530 Indianola Ave., Indianapolis 20, Ind.

KANADĀ:
J. GAILITI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶIVITI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

VĀCIJĀ:
A. MEŽALS, 44 Münster/Westf., Grevenerstr. 68.

J. RATAS
189 Danforth Ave. HO 5-6251.

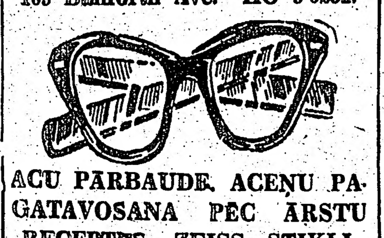

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS · NOTĀRS
263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

PĀRSŪTĀM NAUDU
uz
LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.- pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT.

TRANSPORTA
UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
dabūjami
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
28 Market St., Hamilton, Ont.
kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNAS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti .... $ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III $ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles .... $ 4.00
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA .... $ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi .... $ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi .... $ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi .... $ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS .... $ 3.00
V. Čika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši 4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles 3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi .... $ 2.50
P. Ziediņš — TRĪS KOMĒDIJAS .... $ 2.50
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums 4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja 4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja 2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja 3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns 3.80
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsts 3.50
J. Miesnieks — — KVIŅĶU KALNS, noveles 4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.) 1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas .... $ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns 3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti 3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns 4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles 3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas 3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi 3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns 5.00
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase 2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns 3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns 3.90
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti 3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi 3.80
Ivanda Kalja — DZINTARZEME, romāns 4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi 3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi 3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns 4.00
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres 4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns 3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti 3.00
Vilhelmīne Balodis — DZEJU IZLASE 3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA 5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS 7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI 4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi 3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts $ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns .... $ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS .... $ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase) .... $ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa .... $ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d. .. $ 7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd. .. $ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija .... $ 3.60
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem) .... $ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom. .... $ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom. .... $ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr. $ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata $ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom $ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns .... $ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA $ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti .... $ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom. $ 5.95

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru .... $ 4.00
M. Bukšs — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN .... $ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — par Latgales tapšanas laikiem .... $ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTUŠOS SALEŅAS .... $ 4.00
Fr. Trasuns — FĀBULAS .... $ 3.00
Aleksandrs — NEREDZAMĀ DIVĪZIJA .... $ 3.50
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej. .... $ 5.00
J. Kārkliņš — LATVIEŠU PŪCESSPIEĢELIS .... $ 7.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒNU DĒKAS .... $ 2.80
N. Strunke — SVĒTĀ BIRZE .... $ 6.00
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns .... $ 3.50
A. Lasmanis — CERĪBAS UN VILŠANĀS .... $ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS .... $ 3.00
J. Sarma — TĀDA IR DZĪVE .... $ 2.50
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja .... $ 2.50
L. Tauns — LAULĪBAS AR PILSĒTU, dzeja .... $ 3.00
T. Zeltiņš — TORŅI DAUGAVĀ, stāsti .... $ 3.00
V. Troms — DZIĻUMA JĀPĀRTOP, dzeja .... $ 2.50
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns .... $ 3.00
V. Rūsis — GONĒRS UN VIŅA BARS, romāns .... $ 3.00
P. Klāns — SAFARI .... $ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME .... $ 4.00
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDIJA $12.60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS $ 3.25
J. Sirmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ .... $ 3.80
A. Grīns — TOBAGO .... $ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns .... $ 3.60
ARCHĪVS II — sējums — Filozofija un tiesību filozofija .... $ 5.00
ARCHĪVS III — sējums — Vēsture un kultūras vēsture .... $ 5.00
ARCHĪVS IV — sējums — K. Zariņa piemiņai un dainoloģijai .... $ 5.70
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS .... $ 3.00
Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas .... $ 3.60
A. Michelsons — MOKSALAS BRĀĻI, romāns .... $ 3.50
D. Rogas un S. Ciruļa — ĀBECE — bērniem .... $ 1.60
K. Ieviņš — CĪŅA AR SIRSNIETI, romāns .... $ 4.00
J. Rinks - J. Oss — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3 $ 3.00
T. Ķeniņš — DZIESMINIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm .... $ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKA vārdnīca $ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns .... $ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ODENS BURBUĻI, romāns .... $ 3.90
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VAREŅI, Jēzus māc. $ 2.50
T. Manns — AVANTŪRISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS .... $ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles .... $ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr. vēstules $ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE .... $ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St.,
Toronto 4, Ont.
LATVIEŠU NAMĀ.

SPORTS

Sākušās ASV latviešu meistar sacīkstes volejbolā un basketbolā

ASV latviešu volejbola un basketbola meistarsacīkšu priekšspēles rietumu apgabalā notika Milvokos. Vīriešu volejbolā Milvoku Auseklis startēja ar diviem sešniekiem, bet Dimoinas Beverīna un Čikāgas LBSK ar vienu. Ausekļa pirmais sastāvs tikai grūtā cīņā pieveica savu II vienību ar 3—2 setiem, ar līdzīgu rezultātu uzvarot arī Beverīnu. Pēdējā bez sevišķām pūlēm pieveica Ausekli II. ASV latviešu volejbola meistaram Čikāgas LBSK nācās krietni piepūlēties, lai ar 3—2 setu starpību salauztu sīksto Beverīnas pretestību. Uzvarējusi arī Ausekli II, Čikāgas LBSK vienība kvalificējās finālspēlēm kopā ar Milvoku Ausekļa I komplektējumu. Čikāgas sešniekā spēlēja E. Tums, V. Tums, Dzelme, Purkalītis, Strazdiņš un Dumpis, Reinfelds un Rāva; Ausekļa 1. vienībā — Venta, Tupesis, Ezeriņš, Rozenbergs, Baltābols, Stārķis un Čakāns; Beverīnā — Īgenbergs, Rostoks, Šupstiks, Paegle, Matisons, Kalniņš, Palevičs, Baltais, Voskāns un Poce, bet Ausekļa 2. sastāvā — Oliņš, Bērziņš, Strovigs, Grozītis, Vecītis, Krišāns, Judzis, Bukalders, Tomsons, Saulītis un Pētersons.

Sieviešu volejbolā Auseklis ar 3—2 setiem pārspēja Čikāgas LBSK. Uzvarētājās spēlēja Ezeriņa, I. Bērziņa, Kupše, Venta, Ziņģe, M. Holandere, Judze, R. Bērziņa, Grozgalve, Graudiņa un L. Holandere, bet čikāgiešu virknējumā bija Rubene, Pletka, Paukšēna, Strautmane, Lolāne, Ezeriņa, Rāva, Adamkoviča, Ozola, Pazenovska un Tiluga.

Vīriešu basketbolā Auseklis uzvarēja Čikāgas DV piecnieku ar 80—65 (37—33) rezultātu, spēlējot šādā sastāvā: V. Ezeriņš (guva 23 punktus), J. Kīns 21, Venta 18, E. Ezeriņš 15, Žaļlapa 3, Čakāns, Baltābols, Pētersons, Kreišmanis un Stārķis. Čikāgas DV krāsas pārstāvēja Strauja 21, Purkalītis 16, Skomba 10, Bērziņš 9, Reveliņš 4, Laube 3, Viļumsons 2, Pumpurs, Garoza, Pavasars un Celmiņš.

◉

Vidējo valstu priekšsacīkstēs Klīvlendā vietējais Stara piecnieks, kas beidzot pratis atrisināt rezervju jautājumu, ar noteiktu 115—47 punktu pārākumu pārspēja Indianapoles DV basketbolistus. Uzvarētāju saspēles diriģētājs bija Gunārs Vītoliņš, kas joprojām ir lieliskā gatavībā un viens pats guva 19 punktu. Bez viņa vienībā spēlēja Cielēns 17, Auzenbergs 13, Lečmanis 29, Burvis 17, Balodis 14, Mantenieks 4, M. Mantenieks 14 un Kuģenieks 2, Indianapoles piecniekā cīnījās Grūbaums 7, Zariņš 2, Udrusols 10, Ozols 6, Augenbergs 4, Gudriķis un K. Augenbergs 8.

◉

Austrumu piekrastes priekšsacīkstes risinājās Ņujorkā, vīriešu basketbolā sacenšoties Filadelfijas Namejam, Ņujorkas Raktei ar divām vienībām un Vašingtonas Siguldai. Namejs pieveica Rakti II ar 70—55, bet Rakte I pārspēja Siguldu ar 89—48. Atsevišķo vienību sastāvi un punktu guvēji: Namejs — U. Znotēns 13, V. Znotēns 8, V. Keris 14, J. Ivanovs 16, A. Krūmiņš 8, A. Fitins 6 un J. Stūrmanis 5; Rakte I — A. Karlsons 23, A. Beŗgs 16, A. Ārens 15, E. Ārens 13, A. Balgalvis 10, N. Berzinskis 10 un J. Pelkavs 2; Rakte II — U. Jansons 13, A. Raņķis 13, A. Grīķitis 9, O. Rozentāls 7, J. Ulmanis 4, A. Krūmiņš 4, Rafaels 3, G. Turķis 2, A. Bērziņš, J. Krēsliņš un A. Krēsliņš.

Sigulda - Freivalds 13, Kozlovskis 19, J. Ulis 8, Pļavnieks 2, Baikštis 2, Vīksniņš 2, un E. Ulis 2.

Vīriešu volejbolā Saginava pieveica Indianapoli ar 3—0 un Kolumbusu ar 3—1 kvalificējoties finālspēlēm. Vienības sastāvā bija Briedis, Richters, Mokruss, Strautnieks, Skabārdis, Dēķens un Millers. Otrā apgabala finālspēļu dalībnieku noskaidrošanas papildsacensībās starp Klīvlendu un Kolumbusu. Klīvlendas Stars (Zebeliņš, Pētersons, Rops, Auzenbergs, Mantenieks, L. Pētersons un Miezītis) pieveica Kolumbusu ar 3—1, bet zaudēja Indianapolei ar 1—3. Kolumbusas sešnieks (Daiga, Zemzars, Dambrāns, Raudzeps, Vestfālis un Bergholcs) uzvarēja Indianapoli (Ozoliņš, Meiers, Bērziņš, Ķirsis, Lakstīgala un Dzelzītis) ar 3—1.

Sieviešu volejbolā sacentās tikai divas vienības. Klīvlendas virknējums (Upesleja, Auzenberga, Linde, Putniņa, Socka, Grava un Ģērmane) ar 15—9, 12—15, 15—8, 15—9 rezult. pieveicot gados jaunās Indianāpoles volejbolistes — Kārkliņu, Kūriņu, Zuicēnu, Pīmani, Ābeltiņu un Bolšteini. Z

Jānis Udrovskis. Foto: J. Liģers

AUG JAUNS LATVIEŠU SPORTA TALANTS

Lieldienu sestdienā, kad „zeme ar debesī jaucās ciruļu putenī", Toronto Haiparkā notika ģimnaziju meistarsacīkstes apvida skrējienā. Vairāk nekā 50 sacensoņu konkurencē jaunākajā grupā pārliecinoši uzvarēja 15 gadu vecais Jānis Udrovskis. Viņš ir savas ģimn. basketbola „zvaigzne", tāpat arī kanadiešu pavedā futbolā. Nesen aizvadītajos Baltiešu sporta svētkos Toronto Jānis Udrovskis cīnījās latviešu zēnu un jaunatnes basketbola vienību sastāvā. Vasarā jaunais sportists nolēmis nodoties citiem treniņiem peldēšanā.

J. L.

FRANCIJA IGNORĒS DIENVIDAUSTRUMĀZIJAS ORGANIZĀCIJAS DARBĪBU

Šī gada 1. maijā Dienvidķīnas jūrā sāksies Dienvidaustrumāzijas militārās alianses flotes manevri. No alianses 8 nācijām piedalīsies septiņas. Astotā — Francija — paziņojusi, ka minētās aizsardzības organizācijas jautājumā tā pieņēmusi „tukšā krēsla" politiku, citiem vārdiem, — tā no aktīva līdzdalībnieka pārvērtusies pasīvā novērotājā.

Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā sastāv ASV, Anglija, Austrālija, Jaunzēlande, Taizeme, Pakistana, Filipīnas un Francija.

No Vašingtonas Dienvidaustrumāzijas politikas viedokļa raugoties, aizsardzības organizācija var šaubīties vienīgi par Francijas un Pakistanas lojālitāti. Pirmā savu nostāju jau paziņojusi. Aiz Francijas augstprātības slēpjas lielā militārā neveiksme pie Dienbienpū Indoķīnas kaŗa dienās un ģen. de Golla gluži pataloģiskās bailes, ka Vašingtona varētu ieraut Franciju jaunā kaŗā Vietnamā. Aiz Francijas nostājas slēpjas arī ASV kategoriskais noraidījums de Golla prasībai pārtraukt Vietnamas kaŗu, neitrālizējot Vietnamu un visu Indoķīnu.

Aiz šaubām par Pakistanas lojālitāti Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijai slēpjas pēdējo gadu draudzēšanās ar komūnstu Ķīnu un naids pret Indiju. Katra angļu vai amerikāņu šautene, kas sasniedz Indijas arsenālu, Karači valdības acīs nav vis ierocis komūnisma apkaŗošanai, bet palīdzība Indijai uzsākt agresiju pret Pakistanu. Pēdējā sāka attālināties no Rietumu politikas Anglijas un ASV ieroču un kaŗa materiālu piegādes periodā 1962. un 1963. gadā pēc komūnistu Ķīnas uzbrukuma Indijai.

Cik ļoti delikāts var būt šādas militāras alianses sadarbības mechanisms, pierāda fakts, ka tikai pirms pusotra gada domstarpības iznāca Anglijai, Austrālijai, Jaunzēlandei un Filipīnām. Pēdējās pretojās Malēzijas federācijas formēšanai, tāpat kā to darīja komūnistu Ķīna un Indonēzija. Filipīnas pieprasīja daļu no Borneo. Malēzijas federācija radās ne tikai Anglijas izdomā, bet tiešā Anglijas armijas un flotes aizsardzībā. Katru Anglijas soli Malēzijas labā, lai arī tas būtu vērsts pret Filipīnām, atbalstījušas Austrālija un Jaunzēlande. Kā viena, tā otra, nemaz nerunājot par Angliju, jau ilgāku laiku tur lielākus spēkus Malēzijā eventuālas Indonēzijas agresijas atvairīšanai. Sagaida, ka drīzā nākotnē Malēziju uzņems Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā un vecie strīdi ar Filipīnām aizmirsīsies.

Geologa Pētera Liepiņa piemiņai

Pagājušā gada 3. jūnijā dzimtenē ar smadzeņu trieku 57 gadu vecumā miris pazīstamais ģeologs un paleontologs Pēteris Liepiņš (1907.—1964.). No Latvijas universitātes ģeoloģijas institūta mācības spēkiem viņš bija vienīgais, kas palika Latvijā. Pēc kaŗa viņš dažus gadus mācīja ģeoloģiju Latvijas valsts universitātē, bet kad augstskolas ģeoloģijas institūtu likvidēja, P. Liepiņa galvenā darba vieta kļuva agrākā Zemes bagātību pētīšanas institūta turpinātājs — Ģeoloģijas un ģeografijas institūts, vēlāk pārdēvēts par Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu, tagad par Ģeoloģijas institūtu. Tur viņš ziedoja visu savu laiku Latvijas pamatiežu pētniecībai, vienmēr vairāk un vairāk ierakdamies šai darbā un noslēgdamies sevī. Katru gadu parādījās viena vai vairākas viņa publikācijas par Latvijas ģeoloģiju un paleontoloģiju un to kopskaits pārsniedza 50. Vairums publikāciju gan ir krievu valodā, kas tagad kļuvusi par oficiālo zinātnisko darbu valodu okupētajā Latvijā.

Kaut arī Pad. savienībā parasts, ka zinātniskos darbos, īpaši to ievados, ir politiska satura izteicieni, P. Liepiņa rakstos tādu neredz: tie ir zinātniski vārda labākajā nozīmē, kaut arī pasausi izteiksmē. Latviešu valodā 1956. gadā P. Liepiņš publicējis nelielu, bet labi sastādītu 50 lappušu grāmatiņu par Latvijas ģeoloģiju „Zemes garozas uzbūve Latvijā", bet 1961. gadā desmit nodaļu pabiezs sējums „Latvijas PSR ģeoloģija". Viņš arī atklājis labu skaitu agrāk nepazītu pārakmeņojumu sugu, kuŗu jaunajos latīņu nosaukumos uzsvēris savu latviskumu, ietilpinot tajos Latvijas vietu vārdus, piemēram, Camarotoechia Cursica Cyrstospicifer Capsedensis u. c. P. Liepiņš ir daudz veicis Latvijas ģeoloģijas pētniecībā. Viņa zinātniskie darbi bija pazīstami arī ārpus Latvijas robežām, bet uz ģeologu kongresiem ārzemēs viņš netika(viņam, droši vien, pietiekoši neuzticējās. . .).

Prof. A. Dreimanis

Durvju priekšā jau ziedoņa sākums — maijs; zied jau pirmie krokusi, vēstīdami auksto dienu galu. Arī māsām Ievai, Lailai un Ritai Gaidulēm vairs nebūs jāsilda rokas pie skautu „kurtās uguns," kā vēl nesen nācās darīt Tērvetes skautu vienības 10. gadadienas sarīkojumā Toronto. Foto: J. Liģers

DV TORONTO SPORTA KLUBA

atliktā pilnsapulce notiks 7. maijā, plkst. 19 DV namā — 123 Huron St. — ar iepriekš izziņoto darba kārtību. Plkst. 19.30 sapulce būs pilntiesīga pie katra ieradušos biedru skaita.

O. Roze,
DV Toronto sporta kluba sekretārs

KANADAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VOLEJBOLĀ

vīriešu un sieviešu vienībām notiks sestdien, 1. maijā, plkst. 10 no rīta Greenwood Community Centre vingrotavā (Queen St. East un Logan). Piedalīsies Hamiltonas Spartas, Toronto Latviešu YMCAs un Toronto LSK vienības.

Dažas piezīmes par sportu

Vadīdami trimdas dienas Kanadā, esam diezgan ilgi runājuši un presē rakstījuši par latviešu jaunatnes sportistu panākumiem un neveiksmēm. Vienu — un pie tam pašu galveno! — esam tomēr piemirsuši vai vismaz atstājuši novārtā, proti — tik ļoti nepieciešamā laba sporta laukuma izbūvi Saulainē, tāpat Sidrabenē, kur vasarās pulcējas latviešu jaunieši. Mēs neesam līdz šim arī pratuši piesaistīt šeit sagatavotus sporta instruktorus — skolotājus, kas apmācītu jauniešus un parādītu tiem pašu nepieciešamāko, elementārāko dažos sporta veidos. Mūsu jauniešu lielākā daļa vasarā piedalās vieglatlētikas sacensībās nesagatavoti, bet jebkādām priekšzināšanām. Tādēļ panākumi arī izpaliek. Ir pēdējais laiks latviešu sporta klubiem, Saulaines un Sidrabenes pārvaldēm un arī Latviešu sporta apvienībai Kanadā sākt kaut ko darīt, lai nokavēto atgūtu un panākumi nākotnē neizpaliktu. Protams, tā visa paveikšanai nepieciešams visas latviešu trimdas saimes atbalsts. Tādēļ rīkosim talkas un iesim talkās iecerēto mērķu sasniegšanai!

☆

Vērojot latviešu un lietuviešu jaunatnes izlašu sacensību basketbolā aizvadītajos baltiešu sporta svētkos Toronto, nācās konstatēt, ka latviešu vienībā katrs spēlētājs ir pats par sevi „zvaigzne" (to iepriekš apstiprināja arī Kanadas lielā dienas prese, atreferējot vietējo skolu sacīkstes un minot arī latviešu spēlētāju vārdus), bet visi kopā nav patiesa un saliedēta izlases vienība. Šī iemesla dēļ tā arī zaudēja daudz saliedētākajiem lietuviešiem, kuŗi spēles beigu posmā lieliski prata izmantot katru latviešu spēlētāju niecīgāko kļūdu.

Ja vēlamies arī turpmāk piedalīties ar savām izlases vienībām līdzīgos sarīkojumos, tad nopietni jāpadomā par vienības saliedēšanu, jāatrod laiks un vieta atsevišķu spēlētāju saliedēšanai vienībā. Tas ir vienības vadītāja uzdevums, bet spēlētāju pienākums savukārt ir noteiktajos treniņos arī ierasties. Arī rezerves spēlētāji to nedrīkst neievērot, jo nopietnos turnīros bez labi sagatavotiem rezerves cīnītājiem pat vislabāk trenētā vienība nespēs pastāvēt. Tādēļ nav attaisnojama rezerves spēlētāju izpalikšana treniņos, vēl mazāk — viņu neierašanās pat sacīkstēs! Mazliet tomēr jāpadomā arī sacīkšu rīkotājiem: sacensību laiks un vieta jāizrauga tā, lai jauniešiem ierašanās uz spēlēm netraucētu skolas gaitas.

☆

Kanadas volejbola savienība aizsūtījusi Pad. savienības volejbola pārvaldei ielūgumu viesoties Kanadā 3 nedēļu ilgā turnejā un spēlēt tās gaitā ar Kanadas sastādīto izlases vienību Toronto, tāpat arī Vankuverā vai Vinipegā. Pastāv arī iespēja, ka padomju volejbolisti Kanadā sacenšas ar ASV izlasi. Krievu atbilde uz šo ielūgumu vēl nav saņemta, bet ja to pieņemtu, tad nav ne mazāko šaubu, ka latviešu volejbolistiem būs jāmērojas spēkiem ar Maskavas reprezentantiem. Kanadas meistarvienību volejbolā pašreiz veido latvieši ar YMCAs zīmi uz krūtīm, bet mūsu pašu sacensībās tie pazīstami kā Hamiltonas Sparta. Tas nozīmē, ka Kanadas izlases volejbola vienībā eventuālai sacensībai ar Pad. savienību noteikti iedalīs krietnu skaitu latviešu.

R. K.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI, 12 sēj.	$48.60
R. Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒDIJA, 1120 lp.	12.60
Aspazija — DRĀMA, I	8.60
Aspazija — Lirika, II	8.60
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS un PASAKAS, 3. sēj. ā	7.80
LATVIEŠU BALETS, ar krāsu litografijām	9.60
Zeibolta — RAKSTI, 3 sējumi ā	3.90
Dostojevska rom. — NOZIEGUMS un SODS, 2 sēj.	7.80

DV GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto 4, Ont.

✝

Hermanis Tiltiņš

dzimis 1900. gada 22. maijā.
miris 1965. gada 16. aprīlī Montreālā, Que.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

LASITAJU vēstules

VAI VISAS AUTORITĀRĀS IEKĀRTAS IR VIENĀDAS?

Latgalietis „Latvijas Amerikā" 30/31. numurā rakstā „Interesanta filozofija" man pārmet, ka es neesot atminējis paskaidrot, kuŗa totālitārā iekārta nav autoritāra un kas autoritāru valdnieku varētu kavēt kļūt par totālitāru.

Spriežot pēc minētā raksta, autors sevi var uzskatīt par diezgan spēcīgu lietpratēju valsts ideoloģiju jautājumos. Es sevi nebūt par tādu neuzskatu, bet tomēr raudzīšu atbildēt, cik labi man iespējams, uz paceltajiem jautājumiem.

Latgalietim ir taisnība, ka dīvainā kārtā visu veidu autoritārās iekārtas pasaules brīvajā daļā lielākoties samet vienā maisā kā pretstatu demokratiskai sistēmai, kas „balstās uz tautas suverēnitāti," jo autoritārisma piekritēji kritizē demokratiskās sistēmas nenoliedzamos trūkumus, kas saistās ar vilcināšanos un neietekmīgu rīcību, slavējot tai pašā laikā stipras valsts varas autoritāti. Viskarstākie demokratijas piekritēji taču mēdz atzīt, **ka demokratiskā iekārta ir slikta iekārta, bet tomēr labāka par visām citām.** Es tam piekrītu, bet gribētu arī pieminēt šai kontinentā bieži citētos Tomasa Džefersona vārdus: „Rūpes par cilvēku dzīvi un laimi ir labas valdības pirmais un vienīgais likumīgais mērķis." No šāda viedokļa raugoties, ne iekārta, bet gan tas, ko tā dod tautai un cik tālu tā pilda savus solījumus, ir vissvarīgākais.

Man šķiet, — ja mēs pieņemam šo autoritārisma definiciju, atzīstot, ka autoritārisms ir demokratisma pretstats, tad it kā pats par sevi prasās dažāda veida autoritāro režīmu sīkāka klasifikācija, jo arī mans oponents taču nevarēs noliegt, ka starp vēsturē iegājušo Ulmaņa režīmu no vienas puses un Staļina un Hitlera režīmiem no otras puses ir liela starpība, kuŗu nespēj saskatīt tikai tie, kas to nevēlas. Tātad prasās, lai Ulmaņa režīmam dotu kādu citu apzīmējumu, ja autoritārā režīma jēdzienam dotu tik plašu apjomu, lai tajā ietilpinātu arī totālitāros režīmus, jo, pretēji pēdējiem, Ulmaņa režīms nelika nonāvēt politiskos pretiniekus un neizraisīja asiņainu pilsoņu kaŗu (kas liecina, ka Ulmaņa režīma pusē bija tik liels tautas vairākums, ka pretinieku saujiņa, kas bija jau laikus iegādājusi ieročus „demokratiskās iekārtas aizstāvēšanai," nemaz neuzdrošinājās pie tiem ķerties . . .). Apturot visu politisko partiju darbību, Ulmanis tomēr nenodibināja savu vienīgo totālitāro politisko partiju, kā to darījuši visi totālitārie režīmi, kas savai ietekmei pakļāva visu dzīvi, privāto un sabiedrisko, valsts interešu totālitātes vārdā. Nedomāju, ka Ulmanis bija neaprobežots diktātors, kas varēja rīkoties tā, kā patika. *Viņa valdībai bija klusa tautas* vairākuma piekrišana, kas ir vairāk nekā „dievišķa sankcija." Nevaru piekrist oponenta argumentam, ka Ulmanim bijusi iespēja kļūt par autoritāru diktātoru, jo vēsture mums nedod ne mazākā pieturas punkta šādam apgalvojumam.

Mums būtu ieteicams būt piesardzīgiem Ulmaņa režīma noniecināšanā un nosodīšanā, jo to nepārtraukti dara mūsu zināmā novirziena „draugi," spriežot kaut pēc tiem Baltijas valstīm naidīgajiem rakstiem, kas parādās pasaules lielo laikrakstu sensāciju kārajās slejās, tikko kaut kas vedams sakarā ar mūsu un mūsu kaimiņu valstu likteni, bet Katīnas meža masu slepkavību „bruņinieki" ir visai izdevīgā veidā piemirsti, jo tie taču bija kādreiz „varonīgie sabiedrotie." Vēl sīkāka Latvijas autoritārā režīma analize prasītu tik daudz telpas, kādu mūsu laikrakstam nebūtu iespējams piešķirt tik speciālam jautājumam.

A. Kalns

PAD. SAVIENĪBA

(Pārnesums no 1. lpp.)

nekam nederīgiem, mēģina valdīt ar zālamanisku gudrību, vienlaicīgi raušot palīdzību kā no Pad. savienības, tā ASV; arī smaidot un zākājot, kā nu viņa iztēlē apstākļi prasa un kā no viņa sagaida.

Tito nostāja pret Maocetungu ir ļoti interesanta parādība. Tā liecina par komūnistu valstu tiekšanos pēc neatkarības, kaut vai neatkarības zem komūnisma, bet bez tādiem kungu kungiem kā komūnistu Ķīna vai Pad. savienība.

Runādams Alžīras universitātē, prezidents Tito asi nosodīja komūnistu Ķīnas politiku, nosaucot to, cita vidū, par neitrālu, reakcionāru un kaitīgu pasaules progresam. Tito uzbruka tiem komūnistu domātājiem, kas koeksistenci uzskata par sliktu un kaitīgu, aizraujoties ar stulbo ideju, ka kapitālismu var sakaut vienīgi militārā ceļā.

M E K L Ē
Jāni Alfredu KLUCI
dzimis 1927. g. 6. martā Liepājas apr. Nīcas pagastā. (Ziņas no Latvijas)
Lūdz rakstīt K. VIGANTS, 72 Lake Promenade, Toronto 14, Ont. Canada.

Progressive Conservative Associations of Toronto rīko
,Vakaru ar JOHN ROBARTU'
Š. G. 5. MAIJĀ UKRAINIAN CULTURAL CENTRE,
83 Christie Street
Sākums plkst. 6.30 vak. - Vakariņas pl. 7.30
Piedalīšanās vakariņās $3.-.
Biļetes dabūjamas pie iecirkņu vadības vai 2 Carlton St., Suite 1804 — tel. 239—5108
Visi laipni aicināti

Vajadzīga pavāre latviešu vasarnīcai Muskokā.
Alga $300 — $375 mēnesī, brīvs uzturs un istaba.
Vajadzīga arī VIRTUVES STRĀDNIECE.
Alga $250—275 mēnesī.
Pieteikties lūdz: I. Friçbergs.
Box 910, Gravenhurst, Ont. Tel. 687—3001.